І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь... — Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 81-83 Grand St Jersey City N.J 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807; з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200; з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 93. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 17-го ТРАВНЯ 1974 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, MAY 17, 1974 No. 93. VOL. LXXXI

У Торонто відбулася 18-та Конвенція УНПомочі, перевибрала дотеперішній Головний Уряд

Торонто. — Братська обезпечнева установа Українська Народна Поміч з осідком у Піттсбургу, яка відзначає цього року своє 60-ліття, відбула тут 10-11-го травня чергову 18-ту Конвенцію вперше в Канаді, в готелі Ройл Йорк. У Конвенції взяли участь 52 делегати із 76 голосами та гості. Конвенцію провадила вибрана президія, на чолі із заступником головного предсідника УНП Л. Футалою. Делегати, після заслухання звітів та їх обговорення, одноголосно перевибрали, уділивши абсолютоторію, увесь склад попереднього Головного Уряду УНП з головним предсідником Володимиром Мазуром, його заступником Л. Футалою, заступницею п-і Розалією Сикуто, головною касиркою п-і Анною Крупою, головним секретарем Анатолієм Никоничуком. Переобрано також Контрольну Комісію на чолі з П. Міщаком та ін. керівні органи, а також 10 головних радних.

Із звітовою і програмовою доповіддю виступав на Конвенції головний предсідник УНП Володимир Мазур, а до делегатів і гостей промовляли різні громадські діячі, в тому д-р Р. Малащук, мгр. В. Кліш, 90-літній піонер - засновник УНПомочі Василь Шабатура та ін.

На ювілейному бенкеті в Роял Йорку з промовами виступали Владика Кир Ізидор, д-р Роман Малащук, ген. секретар СКВУ мгр. Ю. Шимко, о. шамб. М. Харишин — від УККА і „Провидіння", д-р П. Глібович та ін. Від УНСоюзу вітав делегатів Конвенції і гостей головний радний УНСоюзу Василь Дідюк. Після короткої мистецької частини, відбулася товариська забава.

Конвенція ухвалила пожертвувати від УНПомочі 750 дол. на мільйоновий Фонд Оборони України, в додатку до раніше вплачених 250 дол., 50 дол. на канадійський Комітет Оборони В. Мороза, 500 дол. на потреби СУМ в Америці й Канаді.

Отець Богдан Смик — почесний крилошанин

Ютика, Н. И. — Первоієрарх Української Католицької Церкви Блаженніший Йосиф грамотою з 7-го лютого ц. р. наменував відомого нашого душпастиря-громадянина, пароха Ютики й капеляна Пласту впреподобного о. Богдана Смика на почесного крилошанина, підкреслюючи тим високим відзначенням ревність і заслуги Номіната для Церкви і народу та бажаючи йому Божих ласк у його дальшій праці на многі літа. Це видний і ревний душпастир приймала з великою радістю не тільки найближча родина і парафіяни церкви св. Володимира й Ольги в Ютиці, але й найширший загал українського громадянства, в цьому зокрема члени УНСоюзу. Як відомо, о. крилошанин Богдан Смик

ВПреп. о. крилошанин Богдан Смик

на минулій 27-ій Конвенції УНСоюзу в 1970 році очолював Виборчу Комісію і він також є делегатом свого 484 Відділу УНС ім. Т. Шевченка в Ютиці на теперішню. 28 Конвенцію, яка починається вже в найближчий понеділок у Філядельфії.

Мгр. Атанас Кобрин наменований членом Асоціяції Арбітрів

Боффало, Н. И. — Відомий наш громадський і союзовий діяч, довголітній голова Окружного Комітету Відділів Українського Народного Союзу і делегат свого 127-го Відділу на 28 Конвенцію УНС, яка відбудеться протягом наступного тижня у Філядельфії, мгр Атанас Т. Кобрин, був наменований на члена впливової і престижевої Американської Асоціяції Арбітрів. Ця Асоціяція є крайовою, засягу та має свої бюра по всіх стейтах і в багатьох місцевостях країни. Вона є незалежною установою спеціялістів, яка полагоджує всілякі непорозуміння між працедавцями і робітниками, які волють в арбітражі рішення замість суду. Мгр Атанаса Кобрина, який має відповідальну працю як адміністратор стейтового Вест Сенека Девелопментал Осередку і є членом професійної Асоціяції Адміністраторів У-

Мгр Атанас Т. Кобрин

мового Здоров'я, наменовано тепер на члена Американської Асоціяції Арбітрів після того, як стейтові власті Ню Йорку погодилися на те, щоб в третій стадії непорозумінь між працедавцями і робітниками до Асоціяції вирішувала непорозуміння.

Округа Ню Джерзі відзначить 30-ліття „Нашого Життя"

Ньюарк. — Окружна Рада Союзу Українок Америки в Ньюарку влаштовує 19 травня о год. 4 в Народному домі при Проспект евеню в Ірвінгтоні Святочний вечір з нагоди тридцятиліття журналу „Наше Життя". У програмі вечора, який буде мати форму живої газети, візьмуть участь члени Редакційної Колегії „Нашого Життя" Любов Абрамович-Волинець виголосить доповідь на тему „Українська жіноча преса до другої світової війни", Світляна Луцька про „Жіночу пресу у совєтській Україні", Марта Тарнавська говоритиме про „Жіночу пресу в Америці", а Христя Навроцька дасть огляд заввах читачок на підставі опитника. Живою газетою проводитиме Уляна Любович.

ЗАВЕРШЕНО ПІДГОТОВУ КОНВЕНЦІЙНИХ ІМПРЕЗ УНС У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія. (О. Л-ий) — У вівторок, 14-го травня ц. р. тут відбулося передостаннє засідання Конвенційного Комітету УНС у Філядельфії під проводом його голови почесного члена УНС, д-ра Володимира Галана, на якому зроблено підсумки проведеної праці для підготови усіх імпрез під час 28-ої Конвенції Українського Народного Союзу, яка у 80-річчя його існування відбудеться у Філядельфії в тижні від 20-го травня. На підставі обширного звіту заступника голови Комітету та екзекутивного координатора, голови Філядельфійської Округи УНС Степана Гавриша та інших членів поодиноких ділових комісій устійнено, що всі технічні підготовчі праці у зв'язку з конвенційними імпрезами успішно закінчено.

Ювілейний Конвенційний Тиждень у Філядельфії почнеться з Богом. Напередодні Конвенції, в неділю, 19 травня, Архиєрейську св. Літургію в українському католицькому соборі Непорочного Зачаття при вул Френклін відслужить в асисті священиків ВПреосв. Митрополит Амвросій Сенишин а в соборі св. Володимира і Ольги Української Православної Церкви при вул. 5-ій і 69-ій митроф. протопресвітер о. декан Степан Біляк.

Через цілий тиждень Конвенції, від 19-го до 25-го травня, будуть відбуватися у приміщеннях Марйот Мотор Готелю три виставки. Перша — це виставка видань УНС і „Свободи" за цілий час вісімдесяти років дії Українського Народного Союзу, яку підготовляє окрема комісія під проводом головного контролера УНС д-ра Івана Скальчука. Другою знаменною виставкою у технічному оформленні галерею Христини Чорпіти у Філядельфії буде виставка мистецьких картин світової слави мистця Реми Баугатдінова, який у 1972 р. вибрав волю, покидаючи Україну разом з родиною Кораблів, щоб запротестувати проти жорстоких переслідувань української культури московсько - большевицьким режимом. Тематика картин Рема Багаутдінова на виставці УНС — це здебільша інтерпретації літературних творів українських клясиків, а також зображення невідрадних відносин у сучасній Україні. Перша індивідуальна виставка його картин на волі відбулася в галерії Христини Чорпіти у Філядельфії в днях від 20-го квітня до 12-го травня 1974 року. Третьою мистецькою виставкою під час Конвенції, буде підготована крамниця „Космос" у Філядельфії виставка укра-

(Закінчення на стор. 6-ій)

Конвенційний Комітет УНС у Філядельфії. Сидять (з правого боку): д-р Іван Скальчук, проф. д-р Богдан Гнатюк, Степан Гавриш, о. пресвітер Омелян Мицюк, голова Комітету д-р Володимир Галан, мгр Михайло Ковальчук, Іван Одежинський, мгр Іван Скочиляс. Стоять у першому ряді (з правого боку): дир. Микола Тимків, Іван Бабяк, інж. Михайло Нич, інж. Іван Скіра, Михайло Хомин, Вячеслав Лебідь, інж. Андрій Забродський і Андрій Кушнір. Стоять у другому ряді (з правого боку): Олександер Яремко, мгр Олександер Луцький, мгр Богдан Аргимишин, Мирон Карбівник, мгр Василь Колінко, Іван Кінгиницький і інж. Богдан Одежинський. Немає на фото членів Комітету: о. пресвітера Степана Біляка, Петра Тарнавського, Івана Данківського, адв. Данила Максимяка, Володимира Білясва, Федора Петрика, Ярослава Щербака, Мирослава Петрика й Омеляна Барилки.

Вальтер Шель обраний на президента Західньої Німеччини

Бонн. — Парлямент Федеральної Республіки Німеччини обрав більшістю 530 голосів на 1,036 наступним президентом держави лідера Вільних демократів і віце-канцлера та міністра закордонних справ в уряді Віллі Брандта, Вальтера Шеля. Вибір на президента Західньої Німеччини В. Шеля не був несподіванкою, головно з уваги на домовлення між вільними демократами та соціял - демократами, які творять коаліцію в теперішньому німецькому парляменті. Новий німецький президент перейме урядування 30 липня. 18 травня німецький парлямент має вибрати канцлера на місце Віллі Бранта, який зрезигнував. Кандидатом на цей пост є Гельмут Шмідт, соціял-демократ.

Ген. А. Спінола назначений президентом Португалії

Лісбон. — Згідно з повідомленням з Португалії, військова хунта призначила ген. Антоніо де Спінолу президентом Португалії. Після інсталяції, ген. Спінола назначить прем'єр-міністра і тимчасовий уряд на час одного року, до переведення в країні загальних виборів. Військові кола збережуть в уряді за собою міністерства оборони і внутрішньої безпеки. Новий уряд віддзеркалюватиме всі політичні напрямки в Португалії, але, як інформують, матиме „лівий" характер.

Президент наменував нового голову З'єднаних Шефів Штабу

Вашингтон. — У вівторок, 14-го травня, президент Ніксон наменував генерала Джорджа С. Бравна на пост голови З'єднаних Шефів Штабу, тобто на найвищий військовий пост в країні. Генерал Бравн має перебрати цей пост по адміралові Томасові Мореpові. Але номінація Бравна на найвищий військовий пост мусить бути ще затверджена Сенатом. Генерал Бравн досі служив на пості шефа штабу повітряних збройних сил. Коли він буде затверджений на пості голови З'єднаних Шефів Штабу, то його теперішню функцію перебере генерал Дейвид Джонсон, який тепер командує американським військовим летунством у Европі. Думають, що номінація генерала Бравна пройде через Сенат без жадних перешкод.

Жахлива трагедія в Ізраїлі: 16 дітей загинуло в час збройної сутички ізраїльських вояків з арабськими терористами

Малот, Ізраїль. — Десятихвилинна збройна сутичка між атакуючими ізраїльськими вояками і трьома арабськими терористами, які захопили місцеву школу ранком 15 травня разом з близько 90 ізраїльськими середньошкільними учнями як закладниками, закінчилася смертю терористів та 16 учнів. Арабські терористи й ізраїльські учні загинули від куль атакуючих ізраїльських вояків. Ізраїльський уряд погодився на того роду військову акцію, коли виявилося, що немає виглядів на успіх в переговорах, а терористи загрозили висадити будинок разом з закладниками о год. 6 вечора, якщо не будуть звільнені ув'язнені в Ізраїлі арабські терористи. Ізраїльський уряд годився звільнити ув'язнених арабів, але переговори в цій справі не закінчилися. Загибель дітей у висліді терористичного атаку викликав загальне обурення. Похорон вбитих відбувся 16-го травня.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

РАДІОПРОГРАМА СТУДЕНТІВ

Українська Радіопрограма Студентів при Сітен Голл університеті на WSOU FM 89.5, в літньому часі, переноситься на кожний четвер, на годину 7.30 вечора. Цього тижня говоритиме колишній прем'єр Юліян Ревай.

ДОПОВІДЬ ПРО УКРАЇНСЬКЕ БАРОККО В ГАНТЕР КОЛЕДЖ

Ню Йорк. — Заходами Української Студентської Громади при Гантер Коледж, який находиться в Ню Йорку, буде влаштована лекція д-ра Лева Майстренка на тему „Архітектура українського барокко" в неділю, 19 травня, год. 2 по полудні. Лекція відбудеться в залі „Рузвелт Гавз", 47 Іст 65 Вулиця (між Медісон і Парк Авеню), другий поверх.

ЦІЄЇ СУБОТИ КОНЦЕРТ АДРІЯНА БРИТТАНА

Ню Йорк. — У суботу, 18-го травня, „Манґаттан Скул оф Мюзік" влаштовує самостійний концерт молодого українського скрипаля Адріяна Бриттана. Концерт відбудеться о год. 4:30 в залі „Губбард Ресайтал Гол" при 120 Клермонт евеню в Ню Йорк. Вхід до залі від 122-ої вулиці та з Бродвею. В програмі концерту твори Бетговена, Вівальді, Біз, Пендерецького й Дворжака. Цим концертом Адріян Бриттан виповнить одну з вимог для одержання ступня магістра із гри на скрипці.

ЗУСТРІЧ З КІНОРЕЖИСЕРОМ СТЕПАНОМ ЛОБАСОМ

Ню Йорк. — Українська громадськість Ню Йорку і околиць має нагоду прибути на зустріч з п. Степаном Лобасом, найновішим еміграном з СССР(УССР). Він розповість про життя в поневоленій Україні, про українське село, про тотальну русифікацію України, про прояви українського патріотизму та про інші події в Україні. Після доповіді запити і дискусія. Початок в суботу 18-го травня о 4-й по полудні у великій залі Українського Народного Дому 140 2-га евеню в Ню Йорку.

СССР обвинувачує китайський режим у чистці просовєтських елементів

Москва. — В газеті „Известия" з 15 травня появився коментар, в якому зі совєтського боку висловлюється здогад, що чистка в рямках т. зв. культурної революції в Китаю, яку її проводить режим Мао Тсе-тунга в урядових та військових колах, є зумовлена зростом невдоволення серед населення Китаю протисовєтською політикою режиму. Совєтська газета твердить, що в Китаю серед урядових кіл і військовиків є багато осіб, які не вірять, що СССР є загрозою для безпеки Китаю і вважають протисовєтську політику шкідливою для китайських інтересів. З совєтського боку, твердить газета, від років продовжувалися заходи, щоб нормалізувати совєтсько-китайські відносини, але ці заходи завжди натрапляли на спротив китайського режиму Мао Тсе-тунга.

Не зважаючи на взаємну полеміку, обвинувачення тощо, між СССР та Китаєм не переривуються дипломатичні і торговельні взаємини. Якраз 15 травня Китай та СССР підписали в Пекіні торговельний договір на 1974 рік.

ЧЕРВОНУ ПЛОЩУ В МОСКВІ ЗАКРИЛИ

Москва. — Як повідомляє „Правда", а за нею західня преса, московські власті закрили доступ до Червоної Площі обгородивши його високим парканом. Як пояснення подається, що міська управа Москви запланувала перевести в літніх місяцях докладні ремонтні праці.

ЗВЕРНЕННЯ ТАТЬЯНИ ХОДОРОВИЧ В ОБОРОНІ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — На Захід наспів текст звернення Тетяни Ходорович в обороні Валентина Мороза, що його вона опублікувала в Москві 3-го квітня ц. р. Як було вже відомо з повідомлень міжнародної та української преси, Татьяна Ходорович, колишній співробітник Інституту російської мови Академії Наук СССР в Москві, є членом Ініціятивної групи на захист прав людини в СССР. За її діяльність в обороні людських прав її позбавили праці у згаданому інституті в лютому 1972 року. Поруч з нею в обороні Мороза виступила також Мальва Ланда, геолог та учасник боротьби за людські права.

Ось текст звернення Татьяни Ходорович:

„Я більше не витримаю!"

Ці слова належать в'язневі каторжної Владимирської тюрми Валентинові Морозові — духово сильний, мужній людині.

— Я більше не витримаю...

Валентин Мороз, історик за професією, кол. викладач Українського педагогічного інституту в Луцьку, був арештований другий раз у липні 1970 року і другий раз засуджений за ст. 62 КК УРСР („Антирадянська агітація і пропаганда").

Валентин Мороз

В. Мороз отримав найжорстокіший вирок — чотирнадцять років позбавлення волі, з того шість років в'язниці — за написані ним книжки і статті. Ось перелік його праць, що їх визнано злочинними: 1) „Репортаж із заповідника ім Берії" (робота написана в Дубровлазі, де Мороз відбував покарання) 4 роки позбавлення волі (після першого заарештовання в 1965 році. В справі „Репортажу" В. Мороза тримали протягом 1967 року під слідством в ізоляторі Лефортської тюрми, але тоді, за цю його працю, реченця покарання йому не продовжено); 2) „Серед снігів" — про непослідовність, непринципоість І. Дзюби: 3)

В Оттаві знову відбулася демонстрація в обороні Мороза

Оттава (К.О.М.) — З ініціятиви Комітету Оборони В. Мороза (КОМ) у пополудневих годинах 7-го травня ц. р. тут біля посольства СССР знову відбулася мала, але ефективна демонстрація — пікет в обороні В. Мороза. В цей сам час в приміщеннях амбасади проходила чергова „коктейл парті" для оттавських дипломатів. Реакція працівників амбасади була так само чекістською як і під час попереднього пікету 1-го травня ц. р. Вони навіть боялися руками доторкнутися інформаційних летючок і матеріялів, що їх роздавали демонстранти гостям і публіці, а натомість ногами намагалися їх здирати із своїх лімузин.

Як відомо, 1-го травня ц. р. у більших газетах Канади був появився відкритий лист двох сот канадських науковців і визначних осіб в обороні В. Мороза. Цього самого дня Оттавська газета „Де Ситизен" на 3 ст. помістила інформативну статтю про справу В. Мороза. Рівнож повідомила, що „речник совєтської амбасади заявив не має жадного коментаря відносно відкритого листа, але урядовець нічого відносно відкритого листа не сказав, що є неправдоподібним, що Мороз буде звільнений. Цей працівник амбасади дальше назвав Мороза „фашистом і націоналістом", якого ще „замало карають", і ро в СССР „більшість є проти нього". Поведінка урядовців амбасади, як і тих, що безпосередньо знущаються над В. Морозом, ясно доказує хто в дійсності є фашистами...

Наступного дня, 8-го травня Оттавська газета „Де Ситизен" на 5 сторінці помістила велику знимку з демонстрантів і короткий репортаж.

В. Буковському не полекшать тюремного режиму

Москва. — Самвидавним порядком тут поширена відповідь Піменова, начальника концтабору, в якому перебуває літературознавець-дисидент Володимир Буковський, засуджений на довголітнє ув'язнення суворого режиму. Цю свою відповідь Піменов написав, одержавши заяву матери В. Буковського, яка писала на його адресу і на адресу „президента" СССР М. Підгорного, прохаючи полегшити синові тюремний режим. Піменов пише, що „Ваш син Буковський В. різко змінив свою поведінку в злому напрямку і через це негативна реакція адміністрації у відповідь. Замість того, щоб гарно працювати завідуючим складом цеху і зберігати вимоги режиму, він почав грубіянити у відношенні до представників адміністрації, виявляти свою до них неповагу, зберігати заборонені предмети і порушувати правила внутрішнього порядку. Цілком оправдано, що адміністрація, коли не діють засоби виховного порядку, почала стосувати засоби дисциплінарного характеру. В місяці січні його позбавлено чергового побачення, після чергового побачення, опісля його приміщено в ізоляторі на 10 діб за образу представника адміністрації. За образу представника адміністрації і нецензурну лайку його посаджено в ізоляторі ще на 5 діб. Коли ж з ним намагалися говорити відповідальні працівники управління, вони були примушені перервати розмову, бо засуджений Буковський говорив з ними злобно, ображаючи тоном і накинувся на них з нецензурною лайкою, за що його знову суворо покарано. Оце Вам і серії проступків і покарань у тільки в цьому році. З усього вище сказаного Вам повинно бути ясно, що питання на побачення з ним тепер відпадає. Ви маєте можливість впливати на нього в листах, а адміністрація завжди тільки має на меті це, щоб він поправився і поводився пристійно". Цей лист датований 12 березня 1974 року. Від М. Підгорного, голови Президії Верховної ради СССР, мати Буковського не одержала ніякої відповіді інформує додатково „Новое Русское слово" з 15 травня.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

На небезпечному закруті

Політичні спостерігачі і пресові коментатори стверджують, що тепер в центрі політичного життя Португалії, після повалення авторитарного режиму Кастано, знаходиться не військова хунта ген. Спіноли, якому треба б завдячувати повалення попереднього режиму, але комуністична партія Португалії, що виявилась добре зорганізованою і найсильнішою політичною силою в країні, чого не передбачали навіть військовики, які плянували переворот в країні. В столиці Португалії Лісбоні й інших більших містах покищо панує піднесений ентузіязм: політичні в'язні вийшли на волю, еміґранти повернулись із закордону. З поворотцями повернувся також кермачич комуністичної партії Португалії Альваро Кунгаль, якого, як про це вже інформовано, вітали не тільки військові, але й цивільні політики, а найбільше провідний діяч соціялістичної партії Маріо Сорез, що вітав Кунгаля як „брата". Згідно з останніми інформаціями, два комуністи і три соціялісти ввійшли в склад новосформованого лівого уряду президента Антонія де Спіноли. Ніхто з теперішніх провідників країни не застановляється, що комуністи надуживали і будуть надуживати демократію тільки на те, щоб перебрати владу в свої руки і встановити в країні нову диктатуру, тим разом комуністичну, куди небезпечнішу від всіх попередніх.

Португальський народ, після майже 50-річної диктатури режиму Кастано, не заслужив собі на нелюдський і антигуманний режим комуністичної партії, керованої і всяко піддержуваної московськими імперіялістами. Над Португалією нависла нова загроза і молода португальська демократія знову опинилася на небезпечному закруті.

Компартія „заохочує"

Совєтська преса опублікувала постанову ЦК КПСС і Ради міністрів СССР „Про заходи по забезпеченню збирання врожаю і заготівель сільськогосподарських продуктів у 1974 році". За своїм змістом, ця постанова є досить докладною копією аналогічної постанови з минулого 1973 року, коли ЦК Компартії у такій же ж формі закликав до мобілізації зусиль на задовільну підготову до жнив та успішний збір зерна.

Найновіша постанова ЦК КПСС, коли аналізує подрібно її окремі точки і пропоновані Компартією заходи, засвідчує, що на сільськогосподарському відтинку в СССР нічого не поправилося і що конечним є стосувати дуже драстичні методи і заходи, щоб запевнити успіх у хлібозаготівлі. Найцікавішим і найсуттєвішим в тому є посереднє визнання повного провалу на відтинку т. зв. комуністичної моралі і соціялістичної свідомости та совєтського патріотизму. Щоб добитися таких, чи інших успіхів і щоб спонукати колгоспників і сільськогосподарських робітників до інтенсивної праці, ані ЦК Компартії, ні совєтський уряд не відкликаються до цих вже заялложених у підсовєтській дійсності фраз про „соціялістичну свідомість" і „совєтський патріотизм", а тільки пропонують збільшення грошової винагороди та винагороди в продуктах.

Можна б сказати, що фактично ціла постанова переповнена далекойдучими обіцянками податкових платень, премій, чи, як це в постанові називається, проєктом „матеріяльного заохочення трактористів - машиністів, комбайнерів і шоферів радгоспів та інших державних сільськогосподарських підприємств". Це саме стосується колгоспників, бо в постанові вказується, що „колгоспам рекомендовано застосувати всі види заохочень, встановлені цією постановою для працівників радгоспів та інших державних підприємств сільського господарства".

Своєрідною новістю в цьогорічній постанові є плян перекидання в міру потреби з области до области і з республіки в республіку транспорту, тракторів, комбайнів і робітників, щоб „латати" прориви з хлібозатівлею. Того роду заходи має право на просторі усього СССР застосовувати т. зв. Сільськогосптехніка та Міністерство сільського господарства СССР. Погодження на це мали дати, як відзначається в постанові, Ради міністрів союзових республік. В окремих випадках постанова передбачає „цілодобову працю" для транспорту і для сільськогосподарських робітників.

Ясно, що кремлівські верховоди будуть робити всі можливі намагання, щоб добитися в цьому році якнайкращого збору зерна. Щоб виконати п'ятирічний плян і повністю забезпечити населення сільськогосподарськими продуктами і водночас вирівняти недобори перших років п'ятирічки, СССР мусить мати в цьому році збір зерна принаймні такий, як в минулому році. Не треба, отже, дивуватися тому, що совєтський режим розпочав на відтинку сільського господарства таку широкозакроєну кампанію.

Сенат відкинув пропозицію закінчити перевожування шкільних дітей

Вашингтон. — У середу, 15-го травня, Сенат відкинув пропозицію республіканського сенатора Едварда Ґирні, з Флориди, щоб закінчити практику примусового перевожування шкільних дітей, метою якого мало б бути встановлення расового балансу в школах. 47 сенаторів голосували проти пропозиції, а 46 було за. Рішення Сенату продовжувати практику перевожування шкільних дітей наступило 7 тижнів після того як Палата Репрезентантів 293-ма голосами проти 117-ох заявилася проти такого примусового перевожування дітей. Президент Ніксон ще в березні закликав Конгрес покінчити з цією практикою, а Палата Репрезентантів погодилася з ним. Натомість Сенат рішив, що перевожування дітей є потрібним засобом для ліквідації расової сеґреґації в школах. Але в середу 15-го травня, Сенат рішив дещо обмежити цю практику, схвалюючи пропозицію демократичного сенатора Бирча Бая з Індіяни, який пропонував, щоб суди мали право встановляти примусове перевожування дітей тільки тоді, коли всі інші заходи расового балансу в даній школі виявляться неефектовними.

Микола Лівицький

Президент УНРеспубліки в екзилі

ЗА ПОБУДОВУ УКРАЇНСЬКОЇ ДУХОВОЇ ДЕРЖАВИ В ДІЯСПОРІ

Редакція „Свободи" запропонувала мені дати їй інтерв'ю, поставивши 11 питань, на які я мав би відповісти. Деякі з цих питань торкаються лише справ хвилевого, проминального характеру. Відповідати на них можна або кількома словами (так, чи ні), або, навпаки, дуже довго, пишучи — за висловом одного мого приятеля, який ознайомлений з поставленими питаннями — цілу „дисертацію". Зрештою ідеться тут про дуже поважні, пекучі справи українського політичного життя у вільному світі. Тому, передумавши, я вирішив — замість заповідженого інтерв'ю — написати статтю, чи радше серію статтей, в яких редакція „Свободи" знайде в трохи іншому вигляді та за іншою черговістю відповіді на поставлені нею запити.

Насамперед, одначе, маленькі застереження. Я не можу, торкаючись різних складних питань, вичерпно подавати й обґрунтовувати всі справи, щоб не знудити читача. Тому деякі справи подаватиму тільки в тезах, які, звичайно, можуть бути відповідно розгорнуті. Подруге, вже сам наголовок моїх міркувань („Українська Духова Держава в Діяспорі") дозволяє наперед вгадати теми статті і напрямок висновків, що їх буду робити. Я вже не раз — в промовах чи статтях — вживав ці чотири слова для визначення того, в якому напрямку мають, на мою думку, йти зорганізовані зусилля українства в діяспорі. Проте, я вже зустрічався не тільки з критичним, а навіть і насмішкуватим ставленням до такого окреслення, як „духова держава". Про яку, мовляв, „духову" державу можна говорити?! Я очікую усе ж від можливих критиків поважного відношення до цієї справи. Бож ідеться тут не про фантазію, а про реальну дійсність, яку ми вже розпочали переводити в життя такими, наприклад, потягненнями, як створенням 1948 р. Української Національної Ради, відбуттям 1967 р. Першого Світового Конгресу Вільних Українців, а також створенням різних наукових, молодечих, жіночих і інших установ чи організацій у світовому маштабі. Отже, йдеться тут тільки про завершення зорганізованого українського життя у вільному світі та про удосконалення його. А якщо комусь не подобається таке слово, як „держава", то це вже справа смаку, за якою, проте, можна добачати і певну тенденцію... Зрештою, справа не в назві, а в суті, в змісті.

Говорячи про українське політичне життя у вільному світі, не можна не сказати бодай побіжно про загальну ситуацію в світі, в Україні і Совєтському Союзі та й про певні українські еміґраційні політичні течії, бо це ж на тлі всього цього й відбувається та формується політична думка українства, що перебуває поза межами батьківщини. І тому починаю виклад моїх міркувань цими справами.

Політична ситуація в світі

Я не хочу говорити про міжнародну політичну ситуацію даного моменту або про таку навіть, яка була наявною протягом останніх місяців чи навіть кількох останніх років. Вона міняється, приносить різні несподівані загострення, потім знову „відпруження", потім знову коливається поміж цими двома поняттями: „загострення" і „відпруження".

Я хочу говорити про міжнародну ситуацію, яка устійнилася від яких трьох десятків років, і початків яких треба шукати, мабуть, у славнозвісній конференції в Ялті, де Рузвелт, Черчілл і Сталін рішали, якою має бути майбутня доля світу. Цій політиці дають тепер назву „мирної коекзистенції (співіснування)" в противагу до політики т. зв. „холодної війни". І ця політика коекзистенції, найяскравіше виявила себе спершу либонь 1956 р., коли героїчним угорським повстанцям, які благали в Заходу допомоги бодай в зброї, замість зброї посилали чоколядки.

Отже, виходить, що, не зважаючи на існування і дії (тепер майже заникаючої) різних комітетів „визволення" і „вільних Европ", Захід ніколи не думав поважно про стосування т. зв. політики визволення, себто політики підтримки полонених Москвою народів, політики, яка — при її консеквентному застосуванні — могла б покласти край постійним експансивно - агресивним плянам і діям російсько-совєтської імперії. І тому т. зв. політиці мирного співіснування треба б дати властивішу назву, а саме: політика поділу світу на дві сфери впливу, до якої зчасом долучився елемент „рівноваги сил".

Але творці політики поділу на сфери впливу (Сталін і Рузвелт при більш - менш пасивній ролі Черчілла) не врахували багатьох протидіючих сил і обставин, насамперед напрямку, в якому піде розвиток багатьох країн, що буде неухильно міняти той стан речей, який собі намалювали учасники конференції в Ялті. Перший Рузвелт (який либонь щиро і наївно вірив, що „комунобольшевизм" вже не той, що раніше) не врахував того, що Москва не відмовиться від дальшої експансії на країни, які мали б знаходитися поза її сферою впливу. Знаменитий американський коментатор Волтер Ліпман ще 1956 р. писав про те, що совєтсько - комуністична Москва не була винахідником

(Закінчення на стор. 6-ій)

П. Ф.

ВІЛЛІ БРАНДТ

Мюнхен. — Голова уряду Західньої Німеччини (канцлер) зрікся влади. В листі до президента Німецької Федеративної Республіки Гайнемана Віллі Брандт написав, що він „бере на себе політичну відповідальність за недбалість у зв'язку з аґентурною справою Гійома", а тому заявляє про свій відхід з посади прем'єра.

Хто знає „аферу Гійома", що від початку 1973 р. був референтом для справ Соціял-демократичної партії у Брандта, голови Соціялдемократії, не може визнати за достатню причину, названу в заяві Брандта. Адже ж не він знайшов комуністичного шпигуна Гійома на ролю референта. Рекомендацію Гійомові дали інші. Дві організацій для боротьби з шпигунством — Федеративна Інформаційна Служба (Мюнхен) і Служба охорони конституції (Кельн) не мали підозріння на Гійома. Тільки міністер безпеки, котрий переводив переговори з Москвою і Сх. Берліном про „нормалізацію" Бонну з СССР та комуністичною республікою Східньої Німеччини, Еґон Бар, перестерігав перед референтом Гійомом, як особи підозрілої.

Мабуть до Бара поставились як до зараженого „аґентоманією", котра розвивається у людей, що мають діло з представниками комуністичних режимів. І кому мав більше вірити Брандт? Барові, чи двом установам, спеціялізованих для боротьби з комуністичною диверсією, інфільтрацією та шпигунством, котрі визнали Гійома за особу певну?

Коли б після виявлення шпигуна Гійома опозиційні християнські демократи не пробували робити з цього своєї партійної політики, а розвідчі організації визнали свій недогляд - недбальство, то Брандт міг би й далі бути головою уряду. Але преса і промовці опозиції повели атаку на Брандта, мов на винуватця за діяльність шпигуна Гійома. Опозиція вимагала димісії Брандта і міністра пошт Емке, котрий, коли був директором бюра голови уряду, призначив Гійома референтом при голові Соціял-демократичної Партії — Брандті. Слід згадати, що в червні 1973 р. розвідча установа в Кельні висловила своє підозріння на Гійома, але не радила його арештувати, щоб виявити теж інших шпигунів, з якими Гійом знався.

Можна зрозуміти душевні переживання Брандта, коли вийшла на яву правда про шпигуна Гійома, до котрого він ставився з довір'ям. Атаки опозиції тим більше йому докучали своєю односторонністю, бо й за урядів християнських демократів розкрито комуністичних шпигунів на високих посадах і навіть між членами парляменту в Бонні.

Брандт зрікся влади в уряді, але надалі лишається головою Соціялдемократичної Партії. Ситуація партії непомалу його турбувала, бо партія зазнала недавно втрати при виборах до крайових соймів в Гамбурзі, в Нижній Саксонії і не могла спинити успіхів християнських демократів на виборах в Саарській області. Не може похвалитися успіхами на виборах теж партія лібералів, котра належить до коаліційного уряду Німецької Федеративної Республіки, разом з соціял-демократами.

Опозиція критикує уряд Брандта за зріст дорожнечі, за інфляцію, хоч це лихо, поширене в світі, в Західній Німеччині найменше. Приклад: тому 10 років французький франк стояв нарівні з німецькою маркою. Тепер за один франк платять півмарки (50 пфенігів). Опозиція скидає на уряд Брандта вину за безробіття, хоча воно тут не страшне, бо безробітних є коло 500 тисяч: то люди, що шукають собі кваліфікованої праці. Чорну роботу виконують „робітники - гості" з Югославії, Туреччини, Еспанії, вони замітають вулиці, копають вугілля, копають рови й канали. Безробітні одержують допомогу від держави.

Опозиція (зовсім демагогічно) твердить, мовляв, уряд соціялістів і лібералів „запродав інтереси народу" комуністичним державам на Сході Европи, бо визнав кордони, створені Другою світовою війною. Але ще Аденауер, покійний прем'єр Західньої Німеччини, мусів миритися з фактами. Він казав своїм громадянам: „Треба зрозуміти, що значить програна війна"! Повороту німців на їх території, прилучені за Другої світової війни до Польщі й СССР, ніхто з союзників Західньої Німеччини не хоче. У розмовах де Ґолля з Хрущовим, які недавно опубліковано в тижневику „Тайм", казав французький президент, що він проти прилучення Східньої комуністичної Німеччини до Західньої. Він хотів би „ще більше Німеччин", тобто, створити ще окремі держави на німецькій території. Французи бояться сильної Німеччини.

Уряд соціял-демократів рішив визнати німецьку комуністичну республіку в надії, що цим улегшить долю невільних підданих цієї держави, створеної з волі Москви. Але це визнання „законности і суверенности" московського сателіта не зменшило надій німецьких комуністів поширити свою владу на Захід. Недарма свято 1 травня 1974 р. в Східньому Берліні було святом комуністичної „Народної армії", яка показувала свою силу й воєнну техніку. В Західній Німеччині, у суспільстві, шириться острах перед мілітаризмом Московського Бльоку, який збільшує свої сили в Европі, хоч одночасно Москва веде пропаґанду проти китайської небезпеки.

Допомога для агітації християнських демократів проти уряду Брандта прийшла від гомінкої групи в рядах Соціял-демократії. Це — „Соціялістична Молодь" (ЮЗОС), що має на чолі студентів - теоретиків. ЮЗОС не задовольняються „реформізмом" Соціял-демократії, вони хотіли б усе прискорити, не вважаючи, чи для їх плянів знайдеться більшість громадян Німеччини у виборах. ЮЗОС ведуть пропаґанду проти політики уряду Брандта. Тепер він, як голова Соціял-демократії, мусить завести порядок і дисципліну у власній партії.

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: д-р Михайло Данилюк

ТРАВЕНЬ — МІСЯЦЬ БОРОТЬБИ ІЗ ГІПЕРТОНІЄЮ

Гіпертонія або, популярно сказавши, високий тиск крови — одна з найбільше поширених недуг, яка або сама собі, або ж ушкодженням різних органів людського організму стає у передові ряди причин вкорочення віку і смерти. Пряма дія гіпертонії у людини — це передусім нищення кровоносної системи. Посередня дія — це ушкодження окремих органів, а передусім серця, нирок, мозку, очей, іноді дихальних органів, долішніх кінцівок тощо. Також окремі більші артерії із більшими завданнями часто помітно ушкоджуються, як напр., сонні артерії на шиї, які накопичують багато артеріосклеротичного матеріялу, а під впливом високого тиску „роздуваються" у т. зв. аневризми, тріскають і т. д.

Проблема гіпертонії уже здавна розглядається медициною, як дуже поважна й трудна до розв'язання частина охорони здоров'я. Усі культурні країни видають чимало гроша, затруднюють чимало науковців та організують окремі центри, щоб розсліджувати гіпертонію. При Світовій Організації Охорони Здоров'я існує окрема комісія, де численні країни обмінюються досвідом у боротьбі з цією недугою.

Останніми роками у ЗСА особливо покладено натиск на вивчення гіпертонії та боротьби з нею, закроєно широку програму дослідів, зорганізовано численні центри для перевірки якнайширших кіл населення у питанні гіпертонії, а на це все держава видає десятки мільйонів долярів. Особливо посилено кампанію проти гіпертонії у цьому році, а ряд державних інститутів у питанні здоров'я проголосив травень — місяцем особливих заходів у виявленні прихованої гіпертонії та боротьби з нею.

Виявлення ранньої або прихованої гіпертонії вважається медичним світом основним заходом для збереження здоров'я, оскільки у ранній стадії можна її контролювати і не допустити до ушкодження різних органів, а тим самим до передчасної смерти. Тому сьогодні по цілій країні працює кілька сотень пунктів для перевірки тиску крови, клініки, медичні об'єднання і поодинокі лікарі одержують численні матеріяли в справі цієї кампанії, для загального населення організують радіопередачі, програми у телебаченні, роздаються різні брошури і т. д.

Все це робиться, щоб широке населення усвідомило собі велику загрозу від гіпертонії, а знаючи факти, щоб своєчасно шукати лікарської допомоги та лікування.

Основним у ранньому виявленні гіпертонії, як і в багатьох інших недугах, являється точна і реґулярна перевірка здоров'я. Лихо в цьому, що ранню, а часом і прогресивну гіпертонію людина не завжди відчуває, не завжди має конкретні симптоми, іноді аж до часу, коли недуга помітно заавансована і наробила чимало ушкоджень. Лікарі рецінують, що в ЗСА не менше 15 відсотків дорослого населення має підвищений або високий тиск крови, деякі твердять, що це число доходить до 25 відсотків, хоча тільки частина з них про це знає або має симптоми.

Найчастіщі симптоми — це болі голови, запаморочення, яке іноді може тривати менше секунди, тиснення в голові, іноді це пацієнти описують, як „стукання в голові", помітне подразнення психічних функцій, поганий сон, швидка втома при умовій роботі або напруженні. У прогресі недуги приходять додаткові симптоми, які є вже похідними від гіпертонії й означають, що вона вже має шкідливий вплив на окремі органи. Такими, наприклад, є вже часті запаморочення, втрата доброго балансу при ході, постійніші і сильніші болі голови, „перебої" серця, тиск у грудях, що доходить до справжньої стенокардії (анґіни пекторіс), болі у ногах при довшім ході тощо. Ці симптоми вже сиґналізують, що мозок, серце або окремі судини працюють під великим навантаженням, що можуть привести до поважних наслідків.

Продовжена гіпертонія ушкоджує найчастіше серце, мозок і нирки. Вона приводить до серцевих ударів (інфарктів), крововиливів у мозку, ушкодження ниркових судин, що веде до уремії. Окремі судини можуть раптово замкнутися так, як це буває при ударі серця, а тим самим припинити кровопостачання до частини мозку, нирки, ноги і т. д. Наслідки, звичайно, — поважні, іноді трагічні.

Якщо взяти чоловіка віком 45 років, у якого здоров'я повністю задовільне, то його передбачений вік розціноється на 77 років, але коли в нього тиск крови під-

(Продовження на стор. 6-ій)

ПРОТОКОЛ

Спеціяльного засідання Головного Екзекутивного Комітету УНСоюзу, яке відбулося в п'ятницю, 12-го квітня 1974 р. у Головній Канцелярії УНС в Джерзі Ситі, Н. Дж. о год. 10.30 ранку

Присутні: Йосип Лисогір — головний предсідник, проф. Іван Телюк — заступник гол. предсідника, сен. Павло Юзик — заступник гол. предсідника на Канаду, Марія Душник — заступниця гол. предсідника, Володимир Сохан — заступник гол. предсідника і рекордовий секретар, Ярослав Падох — головний секретар, Уляна Дячук — головна касирка, Антін Драган — головний редактор, Степан Гавриш — асистент керівника Організаційного відділу і Марія Савчак, яка протоколувала засідання.

Головний предсідник відкрив засідання і відчитав порядок нарад, який прийнято з додатком до першої точки, а саме апробата делеґатів і їхніх заступників — згідно з 13-ою точкою статуту.

ПОРЯДОК НАРАД:

1. Приготування до 28-ої Конвенції
   а) Програма згідно з 15-ою точкою статуту
   б) Апробата делеґатів і їх заступників — згідно з 13-ою точкою статуту
2. Призначення Комісій — згідно з 16-ою точкою статуту:
   а) Верифікаційної Комісії — 5 делеґатів
   б) Статутової Комісії — 5 делеґатів
   в) Фінансової Комісії — 5 делеґатів
   г) Дати зустрічей тих Комісій:
   Верифікаційна — 16-го травня 1974 р.
   Статутова — 13-го травня 1974 р.
   Фінансова — 20-го травня 1974 р.
3. Конвенційні імпрези
   а) Фестиваль танку — неділя, 13-го травня 1974 р.
   б) Бенкет — четвер, 23-го травня 1974 р.
   в) Автобусова прогулянка – Філядельфія і околиця
   г) Автобусова прогулянка до Джерзі Ситі з метою оглянення нового будинку УНСоюзу
4. Різне
   Запрошення спеціяльних гостей на Конвенцію і бенкет
5. Звіти членів Екзекутиви
6. Закриття

1. Приготування до 28 Конвенції

а) На внесення В. Сохана, заступника гол. предсідника і рекордового секретаря, одноголосно схвалено програму Конвенції, яку зладжено на взір програм попередніх Конвенцій.

б) В. Сохан зреферував листу делеґатів. Він подав, що список є остаточний, за виїмком 218-го Відділу з Янґставну, Огайо, де, на підставі одноголосного рішення Екзекутиви, повинні відбутися другі вибори делеґатів. Всі інші протести були також розглянені на засіданні Екзекутиви і винесено одноголосно відповідні схвалення.

На внесення В. Сохана листу делеґатів одноголосно заверджено.

2. Призначення Комісій.

В. Сохан відчитав прізвища делеґатів, запропонованих Округами до поодиноких Комісій.

На засідання Екзекутиви прийшли всі члени Головної Контрольної Комісії, яка саме в тому часі переводила у Головній Канцелярії контролю УНСоюзу. З уваги на це наради Екзекутиви перервано, після чого члени Екзекутиви і члени Головної Контрольної Комісії перевели окремі спільні наради.

Після перерви, на обід, о год. 2.15 по пол. голова Контрольної Комісії мгр Іван Геврик і секретар д-р Іван Скалюк повернулися на наради Екзекутиви. Головний предсідник Й. Лисогір звернув обом панам увагу, що це є спеціяльне засідання і в ньому повинні брати участь тільки члени Головного Екзекутивного Комітету. Оба контролери висловили протилежну думку. По короткій дискусії обидва члени Контрольної Комісії з протестом опустили залю нарад. На ту тему відбулася також дискусія членів Екзекутиви і голосуванням 5 до 1 схвалено, що це є спеціяльне засідання Головного Екзекутивного Комітету і в ньому не повинні брати участи члени Контрольної Комісії.

Приступлено до визначення членів поодиноких Комісій. Виготовлено листи, на які члени Екзекутиви номінували поодиноких делеґатів, перестерігаючи, щоб члени кожної Комісії були з різних стейтів чи провінцій.

Переведено тайне голосування, вислідом якого вибрано Комісії в такому складі:

1. Верифікаційна:

Текля Мороз, Роман Татарський, Михайло Семків, Василь Кобіто, Володимир Рефт.

2. Статутова:

Іван Ващук, Ґеновефа Жеребняк, Юліян Баранюк, Василь Романишин, Микола Андрухів.

3. Фінансова:

Марія Шпікула, Петро Дяків, Іван Скіра, Іван Серант, Іван Малко.

3. Конвенційні імпрези

а) Приступлено до обговорення програми Фестивалю і схвалено на пропозицію Конвенційного Комітету запросити до участи у Фестивалі Ганну Колесник. Також, на пропозицію цього ж Комітету, схвалено, що увечері відбудеться забава для молоді.

(Закінчення на стор. 6-ій.)

Українська Студентська Громада при Пенсильванійському Університеті

Українське студентське життя у Філядельфії завмерло. Відчувалась пекуча потреба його відновити і відсвіжити. І враз надійшов радісний день, 25-го вересня 1973-го р. Тоді прийшло небагато — тільки сім осіб. Із них вибрано Ініціятивний комітет для підготови загальних зборів. Почалась інтенсивна праця, вербування нових членів з різних українських середовищ: православних, католиків, протестантів, карпатських русинів, народжених в третьому поколінні, що знали лище одне слово, що їм було ще близьким — українець, або карпатський русин.

До трьох тижнів скликано загальні збори. Було вже понад 20 учасників. Вибрано провід у такому складі: Ігор Стельмах (голова), Мушка Стефанишин (заст. голови), Соня Слипп (писар), Зоряна Луцька (скарбник), Петро Хома (член).

Запрошено д-р Наталію Пазуняк, викладача української мови і літератури на цьому ж університеті, стати професором - дорадником української студентській громаді.

Університет затвердив нашу нову організацію, як повноправного члена університету, приділюючи їй відповідну фінансову підтримку для розвитку праці.

Уже самі студії в університеті не дозволяють посвятити багато часу для праці в студентській громаді, але при добрій волі і охоті можна зробити багато.

Якраз кінчиться шкільний рік. Запитаємо себе, що зробила Українська Студетська Громада при Пенсильванійському університеті за той час? Відповідь:

- збільшила число членів до 43-ох (і продовжує вербування);
- придбала на університеті домівку, де відбуваються сходини майже кожного тижня (повідомлення про сходини поміщується в університетській газеті „Ди Дейлі Пенсильвеніян", засновану 1885)
- зорганізовано коляду;
- дискутовано про етнічні групи в Америці;
- зорганізовано товариські зустрічі на совгах чи приватно;
- підтримка українським дисидентам (висилка листів і літератури до місцевих газет);
- іде збірка підписів у справі охорони церкви у Житомирі;
- закуплено шапки - мазепинки для студенток і студентів і йдуть старання поширити це на все студентство в Америці і Канаді;
- започатковано студентський архів;
- започатковано студентську бібліотеку;
- організування і стимулювання організації нових українських клюбів по всіх місцевих університетах і коледжах;
- зорганізовано відділ, щоб вербувати новоприбулих студентів (очолила Мушка Стефанишин);
- вибрано провід, щоб зорганізувати фонд для Українознавчих студій при Пенсильванійському університеті та для стипендій студентам української мови і літератури. На тих же сходинах зібрано перших символічних 12.58 дол. Про дальший хід повідомиться в пресі.

Саме в день організування студентської громади, 25 вересня, в Пенсильванійському університеті вперше в історії ЗСА, відбулася промоція на доктора української літератури в особі д-р Лярися О- [illegible]. Хоч і [illegible]ми роками дехто з українців закінчив свої студії докторатом, то д-р Л. Онищкевич мала вперше можність вислухати не лише всі потрібні курси з українського, але й від українського професора д-ра Н. Пазуняк.

Між 43-ма студентами є 5 докторантів, 5 приготовляється до ступня магістра, а 33 до ступня бакалавра — все це з різних ділянок науки включно з українським.

На українських курсах студіюють також студенти інших університетів і дістають за них кредит. Із ініціятиви студентської громади при Пенсильванійському університеті зарганізовано приватні курси української мови для початківців, і хто бажав би вчитись, може зголоситись на такі телефони: CE-2-0831, 844-6328, 382-5553.

Є молоді люди, що в університеті, від імени української студентської громади збагачують життя університету і їх почини піддержує адміністрація і грошево й морально. Тому не можна виправдати, коли деяка частина студіюючої молоді, поза студіями, віддає свою енергію і час у цілком чужих університетських організаціях, збагачуючи своїм талантом усе, що чуже і в той же час збіднює своє рідне. Це не значить, що ми хотіли б себе відсепарувати від усього життя університету. Ми хочемо і беремо участь у житті університету, але як члени Української Студентської Громади, а не як загублені осібняки втікаючи від свого.

З приємністю стверджуємо, що студенти нашої Громади при Пенсильванійському університеті (в більшості з-поза Філядельфії) походять з карпатських русинів, а також третього покоління українців та дітей нової еміграції. Всі різного віровизнання.

Десятиліття Світлички УЗХ у Філядельфії

Дня 31 березня ц.р. відбулося у Філядельфії відзначення 10-ліття Світлички Українського Золотого Хреста. У виховній царині ця світличка відіграла велику ролю на терені міста Філядельфії і позначилася уже тривалими успіхами.

Тут вперше в нас застосовано методу ведення Світлички з ініціятиви і старання самих матерів при введенні модерних засад навчання. Ідею саме такого ведення світлички найменших принесла зі собою, приїхавши з Канади, п-і Христина Турченюк, мати п'яти (а тоді ще трьох) дітей. Управа УЗХ на чолі з мґр О. Ґенґало привітала цей почин. П-і Х. Турченюк з ентузіязмом узялася до праці. Сформулювавши в листі до батьків важливість існування такої світлички та засади ведення її, та взагалі нав'язавши зв'язки з матерями, — зацікавила та заохотила їх до організування та до співпраці. І так вдалося п-і Х. Турченюк провести цю гарну ідею в життя. Перепон на шляху було багато, — та перепони і є для того, щоб їх поборювати. Однією з таких труднощів був брак відповідного приміщення, то ж заняття і наради перший рік відбувалися у домі саме п-ва Турченюків, які своєю гостинністю рятували ситуацію. А дітей від самого початку було вже коло двадцяти.

Спосіб праці ведення світлички групою матерів, — застосовуваний від деяких років, саме, найбільш прикладними і фахово веденими модерними садочками в різних країнах — дав дуже добрі результати.

П-і Х. Турченюк, простудіювавши фахову модерну літературу про ведення таких садочків, уміло впровадила це в життя при співпраці ідейних матерів та учительок. Так, що навчання проводилось якраз виключно згідно з цими засадами; також підбиралось іграшки для дітей, що мали давати дітям загальний інтелектуальний розвиток. Група матерів і учительок організовували цікаві доповіді на ці теми, щоб, обдумавши та ґрунтовно простудіювавши ці проблеми, вміло подавати їх дітям.

Багато спричинилася для цього перша вчительська світличка п-і Наталки Лукіянович. Загальний інтелектуальний розвиток, пізнавання свого довкілля, поправне вживання української мови, вщеплювання любови до свого рідного — слова, пісні, танку — були головними засадами.

Як подала в своєму слові мґр О. Ґенґало, — велику ролю у безперервному успішному веденні світлички протягом десяти років відіграли любов і ентузіязм до праці серед матерів і вчительок.

І так за ці роки головами Батьківського кружка світлички були: (подаємо за порядком) Христина Ганас, Христина Турченюк, Ляна Сіра, Віра Андрейчик, Христина Перфецька, Оксана Гной, Орися Гевко, Татіяна Мельничук. Вони — ідейні матері, які з відданістю виконували працю. У вчительський склад за цей час входили пані: Н. Лукіянович, М. Касіян, Н. Савчак, Г. Головчак, О. Ковальчук, Т. Левицька, Р. Гарасимович, деякий час для танців і співу М. Озарків та проф. Ю. Оранський. Це вони всі за словами поета, наведеними п. О. Ґенґало, неначе зверталися до дітей — „Відкрийте зіниці, відкрийте серця!"

Про історію світлички та про значення і розвиток дошкільного виховання появиться незабаром книжечка. Дотепер перейшли через світличку 173 дітей. Цьогорічних „ґрадуантів" було 13. Залю на цій імпрезі заповнили також діти, що учащали сюди в попередніх роках, а також їхні батьки, дідусі і бабусі.

Програму свята дбайливо підготували учительки світлички, — Роксоляна Гарасимович і Татіяна Левицька; у ній виявився відповідний рівень навчання, добрі матеріяли, а також достатня здисциплінованість дітвори, що й спричинилось до успіху всієї справи. Свято відкрила теперішня голова Батьківського кружка п-і Т. Мельничук і передала його ведення п-і М. Касіян. Діти почали програму рецитацією віршика, уложеного п. Зеноном Чайківським — „Повно гостей і дітей — це світлички ювілей!". Виступала дитяча „оркестра", складена з калаталок, літаврів, бубнів та тамбуринів під акомпаньямент п-і Р. Гарасимович. Виступ дітей „оркестри" випередив репрезентацію цьогорічних „ґрадуантів", що відважно вийшли на підвищення у мальовничих вишиваних стилізованих строях; в таких же строях, стилізованих киптариках, — були і теперішні учасники світлички, які всі спільно виступали. Відтак сцену заповнили учні світлички попередніх років. Замітною точкою були написані колишніми учнями світлички, ритмічні змістовні віршики, в яких діти виявили любов до світлички та до свого рідного, чого навчили їх у великій мірі саме в світличці. Авторами цих віршів були Андрійко і Софійка Щуки які надіслали їх з Канади в формі привіту на ювілейне святкування.

Казку про Шевченка розказали діти віршованою мовою з відчуттям і розмінням тексту. Дальше слідувало скрипкове тріо, виконавцями якого були Марко Гарасимович, Ліда Гевко і Дмитрик Турченюк, — учні проф. Жилавої і д-ра Зліпського. Інсценізація „Ріпки" І. Франка провели наші найменші, — і мишка при кому шугнула до дірки і не ювалилась, як уся „чесна громадка". Ведучим був чотиролітній Адріян Гетрик, який гарно вивчив цілий довгий вірш напам'ять.

Діти ще спільно продеклямували вірші „Котик" та „Гоца Драла" Р. Завадовича. Програму закінчили они співом „Многая Літа", та слуханням „Казки для всіх", яку розповіла їм п-і Н. Лукіянович при діяльнім фиґуруванні дітей. Після програми відкрито для усіх буфет.

Варто було відзначити 10-ліття успішно переведеної праці, яка безперечно приносить користь нашій громаді.

Н. І.

Емалії Шонка-Русича у Детройті

В днях від 6 - 21 квітня у Детройті відбулася мистецька виставка картин емалії Константина Шонка-Русича з Ню Йорку. Відкрито виставку в суботу 6-го квітня у приміщеннях „Еко" Галерії, керівником котрої є Лідія Колодчин, в домівці Об'єднання „Самопомочі" в містечку Ворені, біля Детройту.

Виставку емалії Шонка-Русича відкрив маестро Едвард Козак, подавши коротко історію української емалії з поясненнями про техніку цього складного образотворчого мистецтва. Зокрема згадав про техніку емалії з часів Київської України - Руси та дальший розвиток цього мистецтва. Самого Шонка - Русича, Е. Козак уважає талановитим і оригінальним майстром у цій ділянці образотворчого мистецтва.

На виставці було 104 картини з таких галузей емалії: Княжа емаль, Емаль в конструкції, Живописна Емаль і чаплі (нова метода). До кращих композицій на виставці треба зачислити: „Мадонну", „Гуцульські Музики", „Жнива", „Оркан", „Мамай", „Рак", „Галичанки", „Мавп", „Село", „Червона Калина" та „Слово о Полку Ігоревім".

Тематика в Шонка - Русича багата, цікава і різнородна. Маємо в нього мистецькі твори з українського побуту, з української історії, з релігії тощо. Влискуче заступлені тут твори з тематикою рослинного світу.

Константин Шонк - Русич уродженець Наддніпрянщини. Студіював у Києві, а тепер перебуває в Ню Йорку, де відкрив свою крамницю між 2-гою і 3-ою евеню.

Американський мистецький світ у Ню Йорку вже декілька разів відзначив твори Шонка - Русича.

Тут, у Детройті, виставку відвідало понад 500 осіб.

Повертаючись до нашого мистця, важливо завважити, що його позитивно оцінили не тільки американська, але й українська критика. Про нього чимраз частіше читаємо в українській пресі, а його образи прикрашують сотки українських хат. Про Шонка „говорять", а це значить, що Константин Шонк-Русич здобув собі почесне місце, як визначний мистець, у нашому житті.

Крім сучасних мотивів, сучасної тематики, К. Шонк-Русич захоплений княжим і козацьким періодами з нашої історії, відтворюючи їх у своїх мистецьких образах.

Про емаль, з історичної точки зору, в одному інтерв'ю, К. Шонк - Русич сказав: „По-українському емаль треба називати „склицею". Емалії чи „склиці", що дійшли до нас з українських княжих часів, у народі звуть „перегородистою склицею". Батьківщиною емалії, можливо, був Египет, потім Візантія, Україна, Китай, Франція . . . Емалія або „склиця" була дуже поширена в старі часи в Україні, і то в золоті — збереглися так прикрашені євангелії, псалтирі, орнаментика кольорових літер". Емаль, або склицю, каже мистець, використовували й у прикладному мистецтві. Емаллю прикрашений був посуд на княжих дворах. Емалія — це одна з найбільш розповсюджених прикрас тогочасної жіночої біжутерії.

Виставка у Детройті увінчалася повним успіхом.

[illegible]

Загальні Збори 2-го Відділу ООЧСУ в Ню Йорку

В суботу, 30 березня ц.р. в домі УВФ в Ню Йорку відбулися Річні Загальні Збори 2-го Відділу ООЧСУ.

Збори відкрив голова 2-го Відділу Я. Косановський, вітаючи присутніх членів і гостей. Зборами проводила президія в складі: Михайло Бурчак — голова, Лев Пришляк і Я. Косановський. Загальні Збори 2-го Відділу ООЧСУ вітали: від 44-го Відділу Народної Помочі — Теодор Боднар, від Осередку СУМА в Ню Йорку — Корнель Василик, ві Відділу ПАБНА — Михайло Коцко.

По переведенні формальних точок приступлено до звітування. За управу звітували секретар Відділу і фінансовий референт. Опісля обширний звіт подав голова уступаючої управи Ярослав Косановський. У вступі до свойого звіту голова зробив коротку аналізу ситуації на внутрішньому і зовнішньому відтинках і висловив переконання, що українська правда переможе, але до того треба стреміти працею, змаганням і боротьбою. З черги подав перегляд цілорічної праці в хронологічному порядку. Він підкреслив, що умовини праці 2-го Відділу є відмінні від праці інших відділів з огляду на те, що тут в Ню Йорку сконцентровані ріжні міжнародні установи й організації, що вимагало від Відділу великої фізичної напруги, а також фінансових коштів.

На внутрішньому відтинку праця 2-го Відділу визначалась співпрацею зі всіми організаціями УВФ. Всі доручення Головної Управи ООЧСУ були вповні виконані. Все це було можливе осягнути завдяки дружній співпраці всіх членів Управи і всього членства. Уступаючий голова підкреслив, що у цій многогранній праці, провідною ідеєю було добро України.

За Контрольну комісію звітував Лев Пришляк, який ствердив, що більшість членів Управи, поза виконуванням своїх обов'язків у Відділі ООЧСУ, є видними працівниками на терені УККА, Об'єдн. Комітету, ОУА „Самопоміч", в Кредитовій Кооперативі та інших організаціях, в яких гідно репрезентували ідеї Визвольного Фронту. Голова К.К. підсумував працю поодиноких членів Управи і Відділу в цілості і поставив внесок на уділення абсолюторії уступаючій Управі 2-го Відділу ООЧСУ. Загальні Збори уділили абсолюторію уступаючій Управі одноголосно. Над доповідями відбулась ділова дискусія, в якій взяли участь багато осіб.

З черги, на внесок голови Номінаційної Комісії, яка діяла в складі: голова — Михайло Коцко і члени: Соколик Андрій, Кульчицький Іван і Мартинюк Іван, вибрано нову Управу 2-го Відділу ООЧСУ в складі: голова — Ярослав Косановський, заступник голови — Василь Расяк, секретар — Євстахій Манацький, орг. референт — Василь Магаль, книговод — Микола Ганущак, скарбник — Іван Кульчицький, референт зовн. зв'язків — Лев Борщ, імпрезовий референт — мґр Ярослав Дацків, бібліотекар — Іван Мартинюк, госп. реф. — Степан Вітенюк прапороносець — Михайло Когут, вільні члени: Андрій Соколик, Степан Чума, Михайло Коцко, Микола Сорока, Микола Кузик.

До Контрольної комісії вибрано: Лев Пришляк — голова і члени: мґр Євген Лозинський і Корнель Василик. Товариський Суд: Володимир Костик, Михайло Пасічняк, Іван Ділай.

Переобраний голова Ярослав Косановський подякував за довір'я і звернувся до всіх членів за підтримкою у важкій праці для добра Батьківщини. Опісля голова президії закрив Збори, а присутні відспівали „Не пора".

Б. К.

Віра Яцик отримала першу нагороду

Торонто. — Всі радіємо успіхами нашого молодого мистецького доросту, а зокрема тоді, коли вони вибиваються понад пересічний рівень і приносять честь і собі і народові, з якого вийшли. На таке радісне вітання заслуговує собі панна Віра Яцик, студентка 3-го року Комерційного Мистецького Коледжу в Торонті, якої картина отримала першу нагороду з-поміж більше як 200 експонатів на виставці праць студентів з усіх мистецьких коледжів Торонта.

Віра Яцик уже в середній школі Гамберсайд гайскулі мала найкращі осяги в ділянці мистецтва. Відтоді її ім'я зустрічається в нашій пресі. Вона популярна серед молоді як ілюстраторка протягом довшого часу пластового журналу „Юнак", вона постійна ілюстраторка української телевізійної передачі для дітей „у тітки Квітки", вона проєктувала і виконала костюми і маски для акторів-звірят у дитячій опереті „Коза-дереза", що її дуже успішно поставив хор Святомиколаївської школи „Веснівка", вона є автором оригінальної обгортки до останньої книжки І. Боднарчука „Покоління зійдуться".

Виставка праць усіх мистецьких коледжів Торонта, а є їх кільканадцять, відбулася в Сент Лоренс Сентер оф Артс і тривала від 3-го грудня м. р. до 11 січня ц. р. Як ми вже згадували, було на цій виставці понад 200 експонатів, з яких перше місце признано Вірі Яцик за її графічну працю (рисунок олівцем) „Я і вони".

Нагороджена картина замітна своєю оригінальною композицією і графічними вальорами. Тут думка, убрана у форму візії, конкретизує себе у м'яких лініях і сплетах розвіяного волосся над замріяним профілем дівочої голови, немов у танці або пісні без слів. Цілість цікава і під графічним оглядом зразково виконана.

Хотіли б ми побачити нашу молоду адептку мистецтва також за малярським або різьбарським станком, які дали б їй можливості ширшого використання її творчого таланту.

(вл)

Відбулися наради Організації УВФ Чикаго й околиць

Дня 30-го березня ц. р., у домі СУМА ім. М. Павлушкова, відбулися наради Управ Організації Українського Визвольного Фронту. Наради відкрив Володимир Левицький і ними проводива, секретарював Мирон Павликович. Голови ОУВФ інформували про працю в своїх осередках.

Уляна Целевич, голова Головної Управи ОЖ ОЧСУ, поінформувала про пророблену працю в обороні нескорених в Україні.

Василь Палагнюк зреферував про посилене переслідування культурних діячів в Україні московсько-комуністичним режимом. Після дискусії створення з голов ОУВФ-у Ініціятивний Комітет для Оборони Українських Політичних В'язнів. Комітет очолив Ярослав Загородний, голова 8-го Від. ООЧСУ.

Комітет почав оборонну акцію Богослужбами, які відправлено в усіх українських церквах Чикаго й околиці другого дня Великодніх свят, у день народження Валентина Мороза — 15-го квітня ц. р.

Заходом комітету 20-го квітня ц. р., в домі СУМА, відбулась доповідь колишнього в'язня московських тюрем і концтаборів, жидівського поета Анатолія Радигіна, на тему „Українські політичні в'язні в московських тюрмах і концтаборах" Присутніх на доповіді було понад чотириста осіб. Відтак ставлено ряд питань, на які задовільно відповідав доповідач. У дальшому Комітет плянує велику маніфестацію, з участю визначних американських політичних діячів, виготовлення петиції до американських урядових установ, та інформування преси, радіо і телевізії. Плянується також підготовити поїздку до Вашингтону на загальну маніфестацію в червні цього року.

Кость [illegible]

Пластове свячене в Гартфорді

Гартфорд, Конн. (І.К.). — У неділю 28 квітня ц.р. о год. 6:30 вечора, в залі Українського Народного Дому, відбулося „Спільне Пластове Свячене", що його програму відкрив і ним проводив, місцевий станичний пл. сен. д-р Юрій Барановський.

Виглядало б, нічого нового. Кожнорічна рутина, майже кожної пластової станиці. А все ж хочеться хоча б кількома словами згадати про цьогорічне Пластове Свячене, про цю дуже милу і вдалу імпрезу. Правда, ця незвичайно приємна імпреза не була позбавлена певних ноток драматизму, коли, наприклад, батько великого ентузіяста Пласту сл.п. Ярослава Лучканя, користаючи з численно зібраної громади, подякував за вислови співчуття, та моральну і матеріяльну піддержку для дружини покійного Ярослава — Валі і її синів. До таких же моментів треба й зачислити теж реакцію малого Ростислава Лучканя під час висвітлювання фільму з ЮМПЗ на Вовчій Тропі. Як тільки побачив він пластуна у білій беретці — вигукнув „Оце мій тато".

Після святочної перекуски пл. юнак Орест Стельмах пояснив значення гаґілок, що й були головною атракцією свята. Щире признання і пластове „дякуємо" за гарно підготовані гаґілки належиться пл. сен. Іванні Гринь і пл. сен. Зірці Рудик. Фактично вони створили певний монтаж із гаґілок. Пов'язання і переходи хороводів з однієї версії до другої свідчило, що пластове юнацтво перейшло солідний вишкіл. Виведення гаґілок тривало коло 45 хвилин з участю дівчат і хлопців і все це творило гармонійну цілість. Великою заслугою Пластової Станиці (а може юначок?) я б назвав факт, що їм вдалося в якийсь спосіб витягнути на сцену хлопців, як співвиконавців. Одначе, вони не тільки брали участь у хороводах, але заспівували і відспівували. Це дійсно досягнення. Чисельно зібрана публіка гаряче і з признанням оплескувала юних виконавців.

Хтось недавно писав у „Свободі": „Українська писанка — талісман України". Це дуже правильно. Але, чи у скарбниці нашої культури гаґілки не є перлиною народного мистецтва?

Кінчаючи цих кілька слів, складаємо сердечну подяку молодому пластовому подружжю п-ву Теофілеві і Аруні Старухам, за висвітлення фільму з ЮМПЗ у 50-ть ліття Пласту. Фільм цей висвітлено у Гартфорді вперше. Глядачі мали нагоду не тільки насолоджуватися чудовими образами, але й споминами із цього незабутнього Пластового Свята.

Загальні Збори 106-го Відділі УНС — Братства св. Миколая в Чикаґо

Річні Загальні Збори Відділу відбулися в неділю 24 лютого ц.р. в пополудневих годинах в залі Дому Відділів УНСоюзу в Чикаґо, з великим заінтересуванням членів. Зборами проводила Президія в особі М. Марчука, предсідника і М. Маланюка, секретаря.

Звіти з діяльности Відділу за минулий рік склали члени Управи: А. Іванюк — голова, адвокат В. Ничай — секретар, М. Марчук — фінансовий секретар і М. Попіль — касир.

Із звітів приявні члени довідалися, що у звітовому часі Управа виявила належну активність, зокрема у приєднуванні нових членів, покриваючи в цей спосіб природні втрати членства. Зокрема, голова А. Іванюк, рівночасно організатор на Чикаґо зумів приєднати 35 нових членів. На день 31. XII. 73 було у Відділі 430 членів, в тому 62 членів в департаменті молоді. Приходи у звітовому році виносили 17.502,37 дол., переважно у вкладках, що їх пересилано до Головної Канцелярії УНС, що й становили головні розходи Відділу.

У минулому році померли 9 членів Відділу, що їх пам'ять вшанували приявні хвилинною мовчанкою і повстанням з місць. 10 членів сплатили в цьому році свої грамоти. При вписах нових членів зауважується тепер забезпечування на вищі суми, від 1,000 дол. вгору; одне обезпечення було навіть на 25 тисяч. Сума забезпечень в минулому році добігала до 500.000 дол. Для улекшення членам при вплачуванні вкладок — Відділ від багатьох літ приймає вкладки кожної неділі в полудневих годинах в Домі Відділів УНС при 843 Норт Вестерн-Евню. Усеж таки проблемою є часте спізнювання у вплачуванню вкладок, що примушувало завішування таких членів у членських правах. Тому Управа закликала до точного вплачування своїх членських вкладок. Справи, що їх члени подавали до полагодження Управі, старалася вона у власному заряді, але переважно через Головну Канцелярію залагоджувати без опізнень.

За Контрольну Комісію звітував д-р вет. Б. Дзюбінський, її голова. Він ствердив, що діловодство і господарка Відділу ведено зразково, а книги й документи-прилоги виказують правильність вписів, неправильностей не знайдено. І він поставив внесення на уділення абсолюторії уступаючій Управі, його піддержали 2 дальші члени Контрольної Комісії пп. Т. Кухар і М. Кикіш.

Загальні Збори прийняли звіти до відома і одноголосно уділили абсолюторію уступаючим, керівним органам, з признанням за корисну для Відділу і членства працю.

З черги, на внесок п. С. Горалевського, переобрано цей самий склад Управи Відділу: А. Іванюк — голова, В. Клепач — заступник голови, мґр. В. Ничай — секретар, М. Марчук — фінансовий секретар, М. Попіль — касир. До Контрольної Комісії увійшли: д-р Б. Дзюбінський — голова, п-і Т. Кухар — заступниця голови, п. М. Кикіш — член. На делеґатів Відділу на 28-му Звичайну Конвенцію УНСоюзу обрано одноголосно мґр. В. Ничай, А. Іванюк і М. Марчук, а на їхніх заступників п-ю Т. Кухар, В. Клепача і М. Драганчука.

В короткій дискусії — поодинокі члени порушували важливі союзові справи, на які давали відповіді члени новообраної Управи, як також голова Окружного Комітету Відділів УНС на Іллиной — М. Ольшанський, який передтим вітав Загальні Збори, підкреслюючи активну, живу працю Відділу, яка видавала гарні висліди, та бажав ще кращих успіхів у майбутній роботі.

Загальні Збори ухвалили також декілька напрямних — пропозицій для делеґатів на Конвенцію, з метою покращання роботи УНСоюзу для добра членства, а старших членів зокрема.

На внесок П. Костіва Збори ухвалили скромні дотації з каси Відділу для наших молодечих організацій в Чикаґо.

У загальному Збори пройшли в гарному настрою і без зайвої витрати часу, як це іноді буває на таких зборах. Збори закінчено заприсяженням членів нової Управи, що його перевів М. Ольшанський та спільною молитвою о год. 3-ій поп. Після Зборів приявні були учасниками скромної перекуски, під час якої свобідно обговорювали різні справи Відділу як і Батька Союзу.

Мирон Маланюк
Рекорд. секретар

Вісті з оселі в Равндлейку б. Чикаго

(Перед відкриттям літнього сезону)

Дитяча Оселя кооперативи „Самодопомога" в Равндлейку вступає в 25-ліття свого існування. Служила і служить вона в першу чергу вихованні українських дітей і молоді.

Протягом майже 20-ти літ, кожного літнього сезону проходила праця над вихованням української дітвори після випрацьованої системи на зразок таборових правильників. Кожного літа на Оселі перебували десятки дітей обох полів в трьохтижневих турнусах, що їх було по-три в кожному сезоні. Там діти перебували під опікою підібраної кадри досвідчених виховників з відповідним числом братчиків і сестричок, допоміжних у веденні виховної програми. А в неділі й святочні дні збиралося на Оселі велике число батьків, юнацтва і студентської молоді, що виживалися на спортових спорудах, виступах, шкільних святах, пописах і ватрах, які підготовляли виховники зі своїми вихованками, референти Оселі та управа кооперативи. В Оселі виховувалися сотні української дітвори, які сьогодні вже дорослі, в повній силі віку. Багато з них покінчило студії, заклали свої родини і приїжджають вже зі своїми дітьми на Оселю.

Від кількох літ виховний процес над дітворою і молодшим юнацтвом вимагав повної зміни тому, що в міжчасі наші молодечі організації: Пласт, СУМ, ОДУМ, розбудували свої власні оселі й багато дітей, які були і є членами молодечих організацій відійшло. А величезна більшість дітвори, що не належала і не належить до згаданих молодечих т-тв не без вини їхніх батьків, не мала, на жаль, можливости користати також з відпочинкових таборів Оселі. Мале число дітей, що їх зголошували батьки на Оселю, приносило управі Оселі великі недобори для покриття винагороди виховникам та адміністрації. Управа Оселі була змушена зліквідувати таборову виховну систему й перемінити її для відпочинку батьків з дітьми і звернути свою пильну увагу на юнацтво і студентську молодь, що постійно приїжджають в неділі на Оселю.

Одначе управа кооперативи робить усі можливі заходи, щоб хоча цю дітвору, що відбуває свої вакації з батьками на Оселі, а зокрема дітей і молодше юнацтво, що численно приїзджає з батьками в юдім, зайняти на відповідних гутірках і спортах принаймні чотири години, починаючи від 2 - 6-ої, а це дасть і батькам змогу відпочати на Оселі в крузі своїх знайомих та користати також зі спортових споруд, води і соняшної купелі.

Якщо батьки виявлять зацікавлення своє для нашого виховного пляну на Оселі, то управа Оселі зорганізує вже в цьому році фахових виховниць до ведення садка двічі в день від год. 10 - 12 і від год. 2 - 5-тої впродовж тижня і підбере інструкторів до спортових гор і забав та виховних гутірок для молодшого юнацтва і на неділі і свята, про що вже було згадано.

Гонорар за працю виховниць і інструкторів покривають батьки тому, що управа Оселі не всилі оплатити їх зі свойого дефіцитового бюджету.

Управа Оселі просить батьків, що плянують використати свої вакації з дітьми на Оселі, при зголошенні заявити, чи бажають, щоби їх діти брали участь у дитячому оселевому садочку, а молодше юнацтво в організованих для них виховних і спортових заняттях. Це саме відноситься й до батьків, що приїздити будуть у неділі і святочні дні зі своїми дітьми на Оселю.

Якщо батьки піддержать виховний плян управи Оселі та зголосять своїх дітей, тоді управа переведе його в життя.

Також управа плянує зорганізувати ряд імпрез та спортових змагань на Оселі.

В неділю 9 червня відбудуться відбиванкові змагання між українською найкращою дружиною і китайською дружиною з Формози та пінґ-понґові змагання з ними, якщо вдасться нам зорганізувати відповідно сильний склад українських змагунів пінґ-понґістів.

В імпрезах на Оселі будуть брати участь наші молодечі організації, хори, музичні й танцювальні ансамблі та школи. Вони поможуть Оселі якнайкраще вив'язатися зі своїх виховних завдань, бо ж наша Оселя є власністю цілої української громади. І служить вона для всеї української спільноти Чикаґо і околиці. До її розбудови управа кооперативи „Самодопомога" запрошує в її членство не тільки поодиноких громадян, але й всі українські організації і т-ва, зокрема молодечі, та студентські громади, для яких в першу чергу батьки її придбали.

В останніх двох роках Оселя наша в Равндлейку може похвалитися великим здобутком, а саме побудовою трьох тенісових асфальтових кортів, які придбав, окремо зорганізований при Оселі, Український Тенісовий Клюб, зібравши додаткові уділи від симпатиків тенісу на ту ціль. Ці корти є під повним його зарядом, а в цьому літньому сезоні Оселя плянує дальшу розбудову спортових споруд та використання також і озера під водні спорти. Всі мешканці й гості Оселі матимуть змогу вислухати Службу Божу, як це було минулими роками.

Тому наші батьки, молодь і дітвора повинні користати якнайбільше з Оселі, яка хоронить нашу молодь від погубних впливів вулиці і чужого оточення у вільному часі від шкільних занять і праці.

Нову управу кооперативи „Самодопомога", вибрану на Загальних Зборах 7 квітня ц. р., і на дальше, вже 12-тий рік очолює заслужений і щиро відданий для неї д-р Петро Вигінний.

Адам Антонович

Лідія Шляхтиченко

(У перші роковини смерти)

25 квітня 1974 року минає рік, коли зламана тяжкою хоробою відійшла у вічність бл. п. проф. Лідія Шляхтиченко. Хоч віддалена від рідної землі — соняшної України — за якою тужила до останньої хвилини свого життя — вона була щаслива...

Проф. Лідія Шляхтиченко народилася 11-го серпня 1896 р. в місті Умані на Київщині. Закінчивши з великим успіхом місцеву гімназію, отримала стипендію Уманського Земства на студії до Київської дівочої учительської семінарії, яка якраз тоді відкрилася. Лідія школу кінчає з відзначенням і зразу вступає на посаду учительки. Звання учительки Вище — початкової школи отримала 1915-16 роках і тоді стає на посаду у другій вище-початковій школі.

З вибухом революції 1917 р. у цій школі викладовою мовою стає мова українська.

Обставини, які тоді повстали, вимагали ширшого шкільного проводу. І тому був скликаний з'їзд усього учительства Уманщини, на якому мало рішитися, яка мова має бути викладовою — українська, чи російська. Переважаюча більшість присутніх учителів голосувала за українською викладовою мовою. В наслідок цих виборів створено Учительську Спілку Уманщини, вибрано Управу, секретарем якої стає молода Ліда Миколаївна, відома уже як знаменитий молодий педагог, викладає математику в Уманській гімназії, українську мову в новоснованій жидівській гімназії (російської мови у цій школі зовсім не викладалося), працює як секретар Спілки Уманських Учителів і разом з тим стає активним співпрацівником різних українських організацій. І тому не диво, що Лідія Миколаївна стає популярною між національно свідомим українським суспільством і здобуває його прихильність. Зате противники всього українського теж на молоду Ліду звертають увагу. Початком 1920 року вона була арештована большевиками, разом із іншими учителями. На щастя в той час большевиками скликаний Селянський З'їзд в Умані домігся, що всі арештовані учителі мають бути звільнені, якщо большевики хочуть, щоб селяни вступили з ними у співпрацю. Учителів звільнено.

Після того молода Ліда Миколаївна бере відпустку і їде у Снігурівки, де виходить замуж за поручника української армії Михайла Шляхтиченка. Наслідком політичних обставин молоде подружжя примушене виїхати на Захід.

І так починається еміграційна мандрівка. Літом 1923 р. переїжають до Чехо-Словаччини, де Лідія Шляхтиченко поступає до Українського Високого Педагогічного Інституту ім. М. Драгоманова, який вона за два роки кінчає, прослухавши повний вісімсеместровий курс математики та фізики. Отримує титул педагога середніх шкіл з правом викладати математику та фізику у всіх клясах шкіл середньошкільного типу з викладовою українською мовою. 1924 р. у дитячій чеській лічниці вмирає їх синок. Цю втрату вони обоє відчувають ціле життя.

Від 1927 р. Лідія Шляхтиченко стає професором математики Української Реальної Гімназії в Ржевницях, а у 1933 році стає виховательної Гімназії в Ржевницях, при гімназії. І всю свою любов, яку би вона була віддала свому Юрчикові, професорка віддає дітям українських емігрантів.

Не раз тяжко дати собі раду з одною дитиною, а нас, дівчат, було в інтернаті приблизно 100. Пані професорка зуміла з кожною одною знайти спільну мову, кожну одну зуміла добровільно переконати. І тому ми пані професорки не боялися, ми шанували її і любили. Протягом усіх тих років, коли професор Лідія Шляхтиченко була моєю виховницею, не пригадую собі, щоб вона до когось чи грубо заговорила, чи мала до когось жаль. Тому й не дивно, що до останньої хвилини свого життя вона отримувала листи від своїх учнів та вихованок зі всіх країн світу. Бувало потелефоную до пані професорки і тоді довідаюся про багато із тих, з якими я провела щасливі юні дні.

1938 року пані професорка виїджає на Карпатську Україну, де працювала при Державній Учительській Семінарії в Севлюші. На жаль праця на Україні до вго не тривала. Мадяри, занявши Севлюш, арештують її і виселяють за Мадярщину. Через Будапешт і Відень вона вертає знову до Модржан, де її запропоновано вернутися до праці до гімназії, але треба запроцонували перейти „скрінінг" Гестапо. Пані Лідія відмовляється. Приватними лекціями математики заробляє на життя. У 1944 році виїжджає вона до Мюнхену, де зразу запрошена на працю до таорової гімназії. Ця гімназія переїжджає опісля до Берхтесґану. І тут пані професорка працює аж до виїзду до Америки, у 1949 р.

По приїзді до Америки зразу працювала фізично, а згодом кінчила школу комптометристики, і в цьому новому фаху працює аж до пенсії.

Така була „наша пані професорка". Ніколи не піддавалася. Але і її заломила доля політичного еміґранта. Та для всіх тих, що її знали, вона постійно буде тою незломною, яка з гордістю переносила всі життьові перешкоди та поборювала невдачі, яка відважно вступала у невідоме завтра і кожний життьовий удар сприймала з усмішкою, дякуючи Всевишньому, що дав сили витримати та не заломитися.

Багато із нас ваших вихованок, іде Вашими слідами, пані Лідіє, бо у тих днях, коли Ви нас формували, Ви нам вщіпили маленьку крихітку Вашого „я" — і воно прийнялося.

Спокійно спіть на чужині, далеко від своєї соняшної України, яку Ви нас навчили любити, і будьте певні, що ніхто із тих, над котрими Ви так трудилися, яким Ви віддали частину свого життя, ніхто із них Вас не засоромить і Ви з гордістю можете споглядати на нас із небесних висот, кажучи — це мої діти! Бо Ваша праця не пропала, так, як і спогад про Вас буде вічний.

Нехай чужа земля буде Вам легкою!

Наталія Канюга,
бувша колишня вихованка

Курси диригування хором

„ЗА МАЙБУТНЄ НАШОЇ КУЛЬТУРИ"

Під таким заголовком ще 1949 р. написав статтю наш визначний композитор Юрій Фіяла. Він писав про закінчення 10-ох Вищих Освітніх Курсів в Торонто.

І ось вже другий раз проголошує „Курси диригування хором" Колеґія св. Андрея у Вінніпезі (на площі Мінітобського університету). За ці курси відповідає, як і 25 років тому, д-р Павло Маценко.

Юрій Фіяла писав: „... Я мав присмність бути присутнім як на концерті, так і на випускному святі. Я бачив цю чудову молодь, я говорив із студентами. І з вдоволенням ствердив: так, час не пропав даром! Курси виконали своє завдання, а користь, яку вони принесли рішучо очевидна. В душах цих молодих людей: хлопців і дівчат — часто-густо ще дітей, які ніколи не бачили своєї чудової України, а лише здалека про неї чули — збуджено зацікавлення до всього українського, залишено глибокий плодотворний слід. І як зворушливо звучать слова однієї з курсанток, яка з захопленням промовила: „А я й не знала, що ми такі багаті, що маємо таку історію, літературу, таку чудову пісню!". Головне завдання курсів — плекання української культури... Юні душі прокинулися до життя, в них пробудився дух поколінь. Чи ж не цього бажали їхні педагоги?... „Свою Україну любіть!" — звучало й звучить невмирущим дороговказом... Отже в ім'я великої ідеї українсьдої культури — відкиньмо фальшиві амбіції та сміливо гляньмо в обличчя дійсності. Ще не запізно..."

Посилайте молодь на курси, вписуйтесь і старші, як було минулого року. Курси українські і для всіх! Пишіть за інформаціями на адресу:

Choir Director Summer Course, St. Andrew's College in Winnipeg, University of Manitoba, 475 Dysart Road, Winnipeg, Canada. R3T 2M7

Панель в Ню Гейвені

У суботу 16-го березня 1974 р. Український Народний Дім в Ню Гейвені влаштував панель, в якому брали участь Тону Пармінґ із відділу соціології при Єйлському університеті, та Василь Гіна — відомий діяч української громади та пропагатор нашої культури серед американців. Модератором панелю був студент Єйлського університету Володимир Стадницький.

Василь Гіна цікаво розповів про перших українських поселенців у Ню Гейвені та їхнє невпинне старання затримати свої звичаї і культуру та поширити українське ім'я серед не-українців.

Темою Пармінґа була „Совєтські меншити, їх активність в Совєтському Союзі та на еміграції, і політика культури". Він порівняв культурну та політичну діяльність естонців і українців.

Відтак вив'язалася жива дискусія, в якій брали участь многочисленні присутні. Дискусія продовжувалась за чаєм і солодким до пізньої ночі.

Р. Л.

ВІК ДИТИНИ МІЖ 3 І 5 РОКОМ ЖИТТЯ — ЦЕ ЧАС, КОЛИ ДИТИНА ДІСТАЄ ВСЕ, ЧИМ ВОНА БУДЕ В ДОРОСЛОМУ ВІЦІ. ЦЕЙ ЧАС ТРИВАЄ ДУЖЕ КОРОТКО — НЕ ПРОГАЙНУЙТЕ ЙОГО ДЛЯ ДОБРА ВАШОЇ РІДНОЇ ДИТИНИ!

СПОРТ

ВОРОТАР „Ч. СІЧІ" ПЕТРО ЛІСЕВИЧ — КАНДИДАТ ДО ОЛІМПІЙСЬКОЇ ЗБІРНОЇ ЗСА

Кінгстон, Н. И. — 28 квітня, відбулася тут півфінальна проба футболістів, аматорів східніх ЗСА до Олімпійської репрезентації Америки, що в ній між кількома десятками кандидатів взяв участь вихованець „Ч. Січі", воротар І дружини — Петро Лісевич.

Згідно з вислідами тієї проби, група найвизначніших футбольних тренерів ЗСА, вибрали Збірну „Сходу", що в днях 1 - 2 червня ц. р., візьме участь разом із Збірною „Середнього і Західніх" районів ЗСА у фінальній пробі в Сант Люїсі.

Приємно, що в складі Збірної Східніх ЗСА іде до Сант Люїсу теж І воротар „Ч. Січі" — П. Лісевич, який згідно з опінією одного з чоловних тренерів ЗСА — Є. Чижовича (він теж директор і гол. інструктор футболу в Спортовій Школі „Ч. Січі) має дуже добрі можливості бути вибраним до згаданої футбольної репрезентації ЗСА. У випадку його вибору, П. Лісевич був би другим з черги вихованцем в історії „Ч. Січі" після Мирона Воробця в Олімпійській Збірній ЗСА.

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — С. К. „РОМА" 4:5 (3:1). „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — „МОЛФЕТА" СК 1:3 (0:3).

У двох чергових ліґових змаганнях, що відбулися від 28 квітня — 5-го травня, відповідно в Петерзоні і Гобокені „Ч. Січ" зазнала дві поразки 4:5 і 1:3.

До цих двох зустрічей „Ч. Січ" виступила з рядом юнаків в своєму складі, які заступали відсутніх „ветеранів": Вол. і Вас. Каздобів, Лужняка, Касіяненка, Леонів і Юрчака. Кожен із названих футболістів мав виправдання: Леонів брав участь у військових маневрах, Касіяненко і Вол. Каздоба через контузії, Вас. Каздоба виїхав на вакації, Лужняк і Юрчак інші перешкоди. В грі з „Молфетою" додатково бракувало Фарміґи і Козака. Брак цих футболістів у великій мірі спричинився до обох програних.

У змаганнях з „Ромою", „Ч. Січ" довший час вела 3:0, 3:1 і 4:3, що його здобули — юньйор Юрій Ілемський і Михайло Фарміґа, обидва по два голі. На жаль суддя італієць подиктував пожално, аж два карні стріли, завдяки яким італійці вирівняли вислід 4:4 і остаточно стрілили переможнього голя.

В зустрічі з „Молфетою" почесного голя для „Ч. Січі" здобув Ю. Ілемський. Склад „Ч. Січі" в цих двох змаганнях був: Адамкевич, Марущак, Ткач, Юрчак, Білоус, Козак, Фарміґа, Ілемський, Охріменко, Настюк, Ю. Бакун, В. Бакун, Дідоха. Провідник дружини В. Матіяш.

О. Твардовський

„ЛЕВИ" „БЛИСКАВИЦА" 3:0 (3:0), „ЛЕВИ" - Резерва — „БЛИСКАВИЦА" - Резерва 6:2 (1:2).

Чікаґо 5 травня 1974. — Чергові змагання за першенство Вищої Дивізії „Леви" рішили на свою користь. На 4 змагань „Леви" добули дотепер перемоги і один нерішений вислід. Це в сумі дає 9 точок і перше місце в табелі. Противником останніх змагань був новак Вищої Дивізії, молода польська амбітна дружина „Блискавіца". Гарно комбінували вони в полі, однак тяжко було їм перейти оборону „Левев" і ворота „Левів" ніколи не були поважно загрожені. Всі 3 ворота для УСТ „Леви" здобув Борис Шлапак у першій половині. Перші ворота здобув він у 7-ій хвилині гри далеким сильним несподіваним стрілом із 25 м. у праве вікно. У 25-ій хвилині суддя подиктував вільне до „Блискавіци" 20 м. від воріт. Противники зробили „мур". Б. Шлапак стоячи збоку, дістав подачу й сильним стрілом здобув чергові ворота майже в тому самому місці, що й перші. Треті свої ворота здобу Б. Шлапак у 34-ій хвилині гри цільним „щуром" у лівий ріг, виконуючи карний коп із одинадцятки. В другій половині „Леви" мали ще кілька нагод здобути ворота, однак їх не використали. Темпо гри сповільнилося і „Леви" певні перемоги не прикладалися занадто до гри тим більше, що противники зачали грати гостро. За неспортову поведінку суддя усунув із грища одного їхнього змагуна. На складі „Левів" не було контуженого Ґріна та дискваліфікованого Андрущишина.

Склад УАСТ „Леви": В. Фращак, О. Ванах, Л. Скороход, Дж. Перрі, Дж. Гузелла, М. Крат, Р. Аріяс, М. Іваник, В. Фолбрихт (новий змагун), Б. Шлапак, Ст. Шефер, Хр. Кіпка, Е. Гуерра, Е. Карпа. Менажер: Анатоль Гординський. Менажер резерви: Микола Мартинович.

Роман Б. Припхан

СПОРТ

„Львов'яни" знову приблизилися до Ст. Луїсу!

Клівленд, Огайо. — Найбільший щоденник стейту Огайо-Клівленду „Плейн Дійлер", із датою понеділка 29-го квітня 1974, під наголовком: „Юкреніен бутерс*) він ін Джуньйор Кап" — у кореспонденції з Детройту доносить про перемогу, яку у відношенні 5:2 у тому місті здобули на один день раніше юньйори УАСК „Левів" — Клівленд у міжстейтових змаганнях за Чашу Юньйорів Америки. Після фінальної перемоги над „Клівленд" — „Мадярс" 5:1, яка відкрила українським футболістам дорогу до Сінсінаті та тріюмфом 4:0 над цим суперником, юні „львов'яни" вже другий рік підряд вийшли на міжстейтову арену і взяли на ній першу перешкоду — Мічиґен. Минулого року жертвою українців впала „Лівонія" (1:3), тепер — Детройт Сакер Клаб. Троє з п'яти воріт у цій перемозі 5:2 записав на своє конто Ростик („Плейн Дійлер" пише: „Расті") Чухрай.

Таким чином юніори „Львова", як і минулого року, знову дійшли до лінії Міссісіпі — Мізурі... Це звучить героїчно, але... в місці зустрічі цих могутніх рік лежить твердиня американського футболу, Сейнт Луїс — місто, де футбол трактують і вправляють з европейською, чи південно - американською любов'ю, посвятою й інтенсивністю. Нічого дивного, що це місто стало кінцевою стацією для багатьох виправ по золоте руно футбольного чемпіона Америки (привіт для філядельфійського „Тризуба", з його аматорських часів, для чикаґівських „Левів" і рочестерського УАСТ!...). В цьому місті лишили пір'я і хвости численні европейські потуги.

Юньйорам „Львова" не треба писати про тягар обов'язку, який жде їх: минулого року вони програли в Ст. Луїс 0:5...

Цього року положення змінилося: „Львів" виступить із підкріпленнями, які виполнено на цей „похід до чаші" — на місце чотирьох власних вихованців, які переступили вікову (метрикальну) межу юньйорів і перейшли до дорослих дружин. По-друге, змагання відбудуться в Клівленді, де українські глядачі ймовірно додадуть своїм любимцям потрібного духа.

Але, навіть із цими виґодами, здобути успіх буде дуже важко. Він можливий тільки тоді, коли українська дружина на той день із юнаків переродиться у зрілих твердих мужчин-борців, залишить „гру для гри", оперуючи довгодистанційними подачами і пробоями, та постійно критиме головну аорту — найкоротшу лінію середнього грища, що веде до їхніх власних воріт.

*) „бутерс" — футболісти (від слова „бут" — чобіт).

О. Гайський

Збірка сонетів Богдана Кравцева „Глосарій" вийшла книжковим виданням

Ню Йорк. — Під назвою „Глосарій або тлумачний словник таємних, призабутих і не завжди зрозумілих слів" появилася у видавництві „Сучасність" збірка сонетів поета, журналіста й літературознавця Богдана Кравцева. Датована збірка 1949-1974 роками і була написана та приготована до друку ще 1949 року в Реґенсбурґу, де тоді перебував автор. Охоплює „Глосарій" шістдесят і сім сонетів на фольклорні й мітологічні теми, між ними з української мітології і народної демонології та обрядовости — „Див", „Купала", „Лада", „Блуд", „Відьма", „Водяник", „Домовик", „Лісовик", „Мавська ніч", „Перелесник", „Русалля", „Чугайстир", як також сонетів з історіософічними сюжетами — „Гуляй-Поле", „Гонта", „Котора", „Орда", „Рать", „Соловки", „Чорнозем" і „Ясир". Книжка видана в мистецькому оформленні відомого українського графіка Якова Гніздовського, з його ж віньєтою, заставками і кінцівками і друкована у двох кольорах. В поетичній творчості Б. Кравцева „Глосарій" — дев'ята збірка поезій. Почавши з двадцятих років у Львові, були видані там же і потім на еміґрації в Німеччині та в ЗСА його збірки поезій „Дорога" (1929), „Промінь" (1930), „Сонети і строфи" (1933), „Остання осінь" (1940), октави „Під чужими зорями" (1941, двома виданнями в Празі і в Сокалі), вибрані поезії „Кораблі" (1948), сонети й олександрини „Зимозелень" (1951) та вінок сонетів „Дзвенислава" (1962). Б. Кравцеву належить теж виданий 1934 переспів біблійної „Пісні пісень" та книжка перекладів з Райнера Марія Рільке „Речі й образи" (1947). Автор приготовляє до друку книжку нових поезій. Збірку „Глосарій" можна набувати у книгарнях або замовляти на адресу:

Ред. Богдан Кравців

Mrs. Nina Ilnytzkyj,
875 West End Ave,
Apt. 14B.
New York, N.Y. 10025.
Ціна 3.50 дол.

ЗВЕРНЕННЯ ТАТЬЯНИ ХОДОРОВИЧ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Стаття адресована білоруській поетесі Євдокії Лось, вірші якої В. Мороз критикує за відсутність в них духа національного самовизначення, виступаючи одночас проти русифікації Білорусі.

Відбувати покарання Валентинові Морозові призначили у Владимірській тюрмі. Там його посадили в камеру з двома кримінальними злочинцями-садистами. Вони довший час взагалі не давали В. Морозові спати, черґуючись біля його ліжка.

Всі прохання дружини Мороза перевести його в іншу камеру, були безуспішні. „Він сидить з такими, як і він сам" — заявляли їй.

І ось одного разу, виснаженого безсонням В. Мороза співмешканці камери мало-що не вбили, порізавши йому ножем живіт. В'язничні керівники були змушені відправити В. Мороза в лікарню. Після звільнення з лікарні, Мороза відразу повезли до Києва, як свідка в справі т. зв. українських націоналістів. Не отримавши від нього ніяких свідчень, органи КҐБ відіслали його назад до Владимірської тюрми.

Після наполегливих прохань дружини Мороза, його посадили в одиночну камеру. Там він перебуває і зараз в стані цілковитого фізичного і морального виснаження. Він на краю загибелі.

Під час побачення 9 жовтня 1973 року, Валентин Мороз просив дружину робити старання про дострокове перевезення його з тюрми до табору. Зустріч була дуже гнітуча. В. Мороз, звичайно зрівноважений і спокійний, не був подібний до себе. В стані цілковитого нервового напруження, роздражнення, близького до істерики, він закидав дружині, що вона не робить достатніх зусиль, щоб полегшити його долю і просив та рівночасно вимагав робити щонебудь для його спасіння, рятування його життя.

— Я більше не витримаю!

Філософ Кант сказав, що найбільш дивують дві справи: зорі на небі і закон добра в людині.

Я пишу ці рядки з надією, що цей дивний закон — закон добра в людині — переможе і зло відійде.

Але воно відійде тільки тоді, коли залунає впертий і спокійний голос добра багатьох людей.

Хай отже кожна людина знайде в собі це добро і хай залунає цей голос — голос добра проти зла і, я вірю, зло відійде.

Валентин Мороз не загине!

3 квітня 1974
Москва **Т. Ходорович**

РЕЗОЛЮЦІЯ В ОБОРОНІ МОРОЗА І ПЛЮЩА

прийнята Сьомою Конференцією Світової Протикомуністичної Ліґи (ВАКЛ)

Сьома конференція Світової Протикомуністичної Ліґи, яка відбулася у Вашинґтоні в днях 8-11 квітня ц. р. схвалила м. і. таку резолюцію:

Тому що Валентин Мороз, 38-річний український історик і автор книжок „Репортаж із заповідника ім. Берії", „Хроніки спротиву в Україні" і „Мойсей та Датан" та інших творів, який був засуджений в листопаді 1970 року на 14 років тяжкої праці (другий засуд після 1965 року), підданий биттю і тортурам кримінальними в'язнями в ганебній Владимірській тюрмі в Російській Республіці за відомом, а може й намовою, в'язничних властей, якого постійно вкидають до ізоляторів замість передати до шпиталя; і

Тому що Леонід Плющ, 34-річний український математик і кібернетик, член Української Академії Наук в Києві, запроторений до психіятричної в'язниці в Дніпропетровському на Україні, де дають йому надмірні дози гальоперідолю, що спричиняє скорий занепад його здоров'я і якого Андрей Сахаров назвав в своєму заклику із Москви, що він „майже умирає", а тому закликає світову громадську думку на допомогу, щоб врятувати його життя; і

Тому що Американська Рада за Волю Світу прийняла на своєму річному засіданні у Вашинґтоні, Д. С., 2 березня 1974 року одноголосну постанову звернутися до президента ЗСА, предсідника Комісії Людських Прав ОН і до Міжнародного Червоного Хреста зі закликом врятувати життя цих двох молодих українських інтелектуалістів, —

Сьома Конференція СПКЛ (ВАКЛ) постановляє звернутися із закликом до Генерального Секретаря ОН, Президента З'єднаних Стейтів Америки і до окремих урядів тих держав у всьому світі, які є членами СПКЛ, і до Міжнародного Червоного Хреста, що вони вплинули на совєтський уряд в тому напрямі, щоб він негайно звільнив з тюрми Валентина Мороза і Леоніда Плюща і дозволив їм виїхати зі Совєтського Союзу задля лікування і врятування їх здоров'я.

Журналістичний конкурс для молоді

Управа Спілки Українських Журналістів Америки проголошує оцим Конкурс призначений для української молоді в ЗСА, на статтю або репортаж написаний українською мовою. У конкурсі можуть брати участь молоді українці до 25-го року життя, що живуть на терені ЗСА та пробують пера в журналістиці. Стаття або репортаж на довільну тему можуть бути або написані окремо на цей конкурс або вже друковані на сторінках української преси.

Твори можуть присилати молоді автори безпосередньо до жюрі або друковані статті чи репортаж можуть пересилати редакції українських журналів. Із друкованих вже творів береться до уваги тільки ці, що появилися в 1973 і 1974 році.

Спілка Українських Журналістів Америки визначила нагороди на найкращі чотири твори у висоті: 1-ша нагорода — 100 дол., 2-га — 50 дол., 3-тя 30 дол. і 4-та — 20 дол.

Реченець надсилання творів на конкурс: 31 грудня 1974 р. Після проголошення висліду конкурсу буде влаштований Вечір нагороджених і вирізнених молодих журналістів.

Управа СУЖА просить редакції українських часописів та журналів і молодих авторів надсилати конкурсові твори на адресу секретаря СУЖА подану понижче. Імена авторів і назви часописів, що надсилають твори на конкурс, треба подавати в окремому заклеєному конверті, позначеному гаслом, яким треба позначити також конкурсовий твір.

Жюрі конкурсу складається із членів Управи СУЖА в особах: Ольга Кузьмович, Михайло Островерха, Іванна Савицька.

Управа Спілки Українських Журналістів Америки

Адреса для конкурсової пошти:

Olha Kuzmowycz
221 Fire Island Ave
Babylon, L.I. NY 11702

В Українській ССР розгортається „виборча кампанія"

Київ. — Згідно з повідомленням РАТАУ з 6 травня, в Українській ССР совєтські чинники посилюють „виборчу кампанію". З цією метою утворено 33,529 виборчих дільниць та покликано дільничні виборчі комісії, до яких входить понад 275 тисяч „представників трудових колективів, громадських організацій і товариства трудящих". У повідомленні РАТАУ стверджується, що „демонструючи безмежну любов і довіря до рідної партії, монолітну єдність бльоку комуністів і безпартійних, трудящі радянської України разом з усіми радянськими людьми одностайно назвали першими кандидатами у депутати членів Політбюро ЦК КПРС на чолі з Леонідом Іллічом Брежнєвим та інших керівників Комуністичної партії і радянської держави".

Українські підприємці в Чикаго організуються

Чикаго (В. І.) — В неділю 7-го квітня, тут в Домі Відділів УНС відбулися організаційні збори українських підприємців для створення організації під назвою Товариство Українських Купців, Підприємців та Професіоналістів. Збори відкрив та з'ясував потребу такої організації для нашого громадянства визначний наш підприємець та громадський працівник, Микола Сенчишак. Прикладами з нашого життя він доказував, що нехіть нашого народу до торгівлі та промислу на рідних землях причинились до того, що наші міста опинилися в чужих руках та що з цієї причини наше селянство було у ще більшій мірі в умовинах окупації експлуатоване й зубожіле. Брак своїх купців і промисловців заважив болючо на розвитку нашого суспільства та його національного господарства.

Деяка поправа в цьому відношенні наступила в обставинах життєвої конечности — на еміграції. Тепер хотується щораз більша різноманітність у зайнятях наших людей, виборі професії і пляновій підготовці до неї. Відірвання від традиційного українського плуга заставило велику частину нашої еміграції пробувати своїх сил в ділянці торгівлі, промислу, в такій, цілком новій для нас ділянці, як асекураційне поле, а це в свою чергу модифікує нашу психіку, робить її багатшою та більш життєздатною. Однак, ці зміни заходять у нашому суспільстві надто повільно й неспівмірно до наших можливостей в країнах волі.

Основною причиною такого повільного росту є передовсім брак професійної організації, яка унапрямлювала б спонтанні стремління адептів нових ділянок життя, плянувала б працю, та шляхом систематичного школення й літератури, поглиблювала б знання в цих ділянках та заохочувала б ширші круги нашого громадянства, а передусім молоді, до нових завдань. Школення нових професійних кадрів, які мали б перед собою візію нового майбутнього нашого народу — це пляномірне використання нагоди, виклик нашого часу.

Аргументи п. Сенчишака та інших ініціяторів згаданого Товариства, що забирали голос у дискусії, дали практичний наслідок: Товариство зорганізовано, прийнято його статут та намічено конкретний плян праці на найближче майбутнє. Це, що до Товариства вписалося негайно понад 60 членів, а до керівництва справою приступили ентузіясти — свідчить, що Товариство матиме відповідну силу й динаміку.

До Управи новоствореної організації увійшли: М. Сенчишак — голова, д-р Б. Старух, Я. Загородний, І. Іванчук і С. Борисевич — заступники голови, мгр В. Ничай — рек. секретар, мгр М. Примак — фінанс. секретар, Т. Яцків — скарбник, В. Дмитраш — організаційний референт, Ю. Бочко — господарчий референт, мгр В. Іващук — пресовий референт, адв. Я. Куляс, М. Матвіїв, Н. Попович і архіт. О. Бараник — члени управи. До Контрольної комісії вибрані: д-р В. Кобилецький, ред. М. Денисюк, М. Гальчишак, М. Драґанчук і М. Заяць. Вибрано також Товариський Суд, до якого ввійшли: адв. Р. Смук, адв. Б. Антонович і В. Тимчина.

Склад вибраних керівних органів надзвичайно згармонізований, активний та глибоко зацікавлений проблемами, що їх намічає статут. Тому наше громадянство може сподіватися живої діяльности та великого вкладу до справи розбудови нашого громадського й господарчого життя. В часі обговорювання пляну праці Т-ва впала думка, що нова організація може у значній мірі причинитись до затримання спонтанних переселень наших людей на передмістя та закріплення наших інвестицій в старому міському поселенні, інвестицій, що почалися заходом наших батьків 75 років тому. Зміцнення нашого дотеперішнього стану посідання та терпелива й плянова його розбудова може показатися вже у не далекому майбутньому найкращим засобом в праці над збереженням нашої національної ідентичности, українських церков, мови та культури. Уникнення нових видатків на нові церкви, народні доми та інші будівлі — може одночасно заощадити нашій громаді мільйони долярів, які могли б бути обернені на інші потреби, необхідні для всебічного росту нашого суспільства. При цьому заторкнуто також справу створення крайової централі таких товариств, яка могла б об'єднати всі його відділи та сцентралізувати плянування праці.

У привітаннях та побажаннях для новоствореного Т-ва, мгр В. Іващук — від Української Кредитової Кооперативи „Самопоміч" і д-р В. Кобилецький — від Української Щаднично-Позичкової Спілки „Певність", підкреслили питання співпраці кооперативного і приватного секторів нашого господарчого життя в діяспорі. Розумний поділ роль у нашому суспільстві тих двох секторів, елемінація дешевої конкуренції та гармонійна співпраця може охоронити нас від зайвого витрачування енергії, яка може й повинна бути використана для загального добра.

„Дейзя" на філядельфійській сцені

Одного гарно весняного дня, коли дерева вже випустили перші несмілі листочки, а з-поміж соковитої зелені трав виглянули білі окаті ромени, — наша філядельфійська публіка мала нагоду розвеселити свою душу й погідніше глянути на своє часто невеселе довкілля, — прийшовши на виставу музичної комедії „Дейзя", що в перекладі й означає „ромен".

Життя не лише, як кажуть, „повне непорозумінь і тихого смутку" — але й інших моментів, що творять його укупність, а веселість і розвага це ж один із важливих компонентів його, бо чи ж сила була б пережити всі важкі й болючі моменти, яких нам доля не щадить, — коли б не було хвилини усміху й відчуття радости та втіхи від життя. — А втіхи найбільше приносить старшим молодь, оте наше майбутнє, що є неначе продовженням нашого не раз підстаркуватого вже сучасного... І в цій виставі виступила майже виключно молодь. Тому головно їй належиться увага. Авторка комедії „Дейзя", Оксана Керч, наче б то мала саме це на увазі, — свідомо чи підсвідомо, коли писала свій твір. Вповні підхопив настрій комедії молодий композитор Ярополк Лавровський, що написав музику до п'єси, — увертюри й музичний підклад, що надзвичайно гармонізував із змістом і настроєм твору; культурний композитор зумів дати мелодійну приємну музику. До успіху композиції причинилося виконання її доброю оркестрою, молодечою, в більшості з українських виконавців УМІнституту під батутою відомого диригента і знавця музики Юрія Оранського.

Сюжет п'єси нескладний — це колізії кохання молодих і захоплень дещо старших, що закінчується „геппі ендом", при чому всі опинилися на своєму властивому їм місці. — В підґрунті комедії криється легка сатира на клясу доробкевичів, що так „просперує" у західньому світі...

Гра акторів — аматорів була добра у всіх ролях, — головних і побічних. Молоді закохані, — Дейзя (Катруся Оранська) і Скализуб (Андрій Бойко) — вміло вивили нотки ліризму й ніжности, згідно зі задумом автора, а при тому тонкий слух і володіння голосом у вокальних точках. Аполонія — мати Дейзі (Н. Оранська) виявила уміння сценічної гри й внесла гармонійність у дію; Аморіні (В. Карпинич) і збірщиця (О. Карпинич) виявили добру гру, свободу рухів та голосові таланти, а Доробкевич (Микола Куліш) і Олдвірджінія (Зор'яна Луцька) таки справжній талант характерних акторів. Поза і міміка Доробкевича промовляли краще, як його репліки, акреація Зор'яни Луцької, як втасмниченої у все секретарки Доробкевича з її заїкуванням від мнимого хвилювання та комічною жестикуляцією, приковували увагу глядачів. Збірні сцени з молоддю (дівочий хор УМІ) дівчина (Мотря Бойко) та балетні номери танцівниць — (Роксоляна Чорпіта-Пепсі, Галина Бойчук-Кола, виконані з ґрацією, — доповнювали цілість ансамблю. Все ж треба завжди пам'ятати, що межа між комізмом у мистецьких формах і шаржем є дуже тонка; однак вона існує, — тож відчути її є виявом мистецької культури й виробленості людини, а це не завжди було дотримане у виставі. Однак на загал у всій виставі п'єси виявилася велика, наполеглива і творча праця режисера Володимира Куліша, при чому відчувався відгомін діяльности батька нашого режисера, Миколи Куліша, старшого, великого драматурга новітніх часів. Про мистецьке оформлення подбав Володимир Ласовський; концертмайстрами були: Галина Сагата-Поритко та Богдан Мигасюк. Технічний персонал; очолений М. Зваричем. (С. Ковальчук, С. Слободян, Р. Гриців) працював справно. Важливим для виконавців є ефект їхнього труду, — а він був гарний, — вдячність публіки, гарячі оплески, а головно — слова широго признання від ровесників наших виконавців, — філядельфійської студентської молоді.

Н. І. Пазуняк

Співробітника А. Солженіцина засуджено на довголітнє ув'язнення

Москва. — Агенство Асошієйтед Прес повідомляє, на основі інформацій з дисидентських кіл, що Гавриїла Суперфіна, колишнього помічника Александра Солженіцина, совєтський суд засудив на п'ять років ув'язнення „суворого режиму" в концтаборах. Г. Суперфінові, який розшукував для А. Солженіцина потрібні матеріяли, закинено „протисовєтську активність". Згідно з цими інформаціями, Суперфін мусітиме перебувати додатково два роки на засланні після того як відбуде свій реченець в концтаборі. Суд над Суперфіном тривав три дні і відбувався в місцевості Оріоль, 200 миль на південь від Москви. В акті обвинувачення згадується, що він мав допомагати при виготовлюванні „Хроніки поточних подій", при переданні за кордон спогадів Едварда Кузнєцова, який відбуває 15-річне ув'язнення в совєтському концтаборі, а також, що він підписав відкритий лист в обороні А. Гінцбурга і Ю. Галянскова. „Суворий режим" означає, що Г. Суперфін одержуватиме харчування з мінімальною кількістю кальорій і що його право на переписку та відвідини рідним буде обмежене.

Дослідникам і студентам української проблематики до відома

Урбана (Штогрин) — Почавши з минулого року, Іллинойський університет в Урбані-Шампен, заходами свого Східньо-Европейського Центру ввів програму дослідчої праці з ділянки слов'янських і східньо-европейських студій — „Літня Дослідча Лябораторія" (Summer Research Laboratory).

Під час цієї Лябораторії, що цього року відбуватиметься від 10 червня до 3 серпня, університет віддає для зацікавлених вільне користування багатими джерелами своєї бібліотеки, яка нараховує около 5,000,000 томів, вигідне приміщення для дослідчої праці, помешкання під час праці у приміщеннях своїх студентських гуртожитків (усі приміщення літньою порою охолоджувані) і покриття коштів виготовлення фотокопій та „зироксів" з потрібних матеріялів (10.00 тижнево). Згадана програма, як минулого, так і цього року включає українську проблематику студій та дослідів і всі зацікавлені цими питаннями можуть вповні скористати з цієї, єдиної на цьому континенті дослідчо-студійної програми. Минулого року у тій же Лябораторії взяли участь 47 вчених і студентів, чотирьох з них працювали над українськими питаннями.

Ці, що бажають взяти участь у цій програмі, можуть працювати в рамках Лябораторії довільне число тижнів і можуть вибрати собі довільні теми студій та досліду, або продовжувати вже скоріше початі праці, у чому не будуть зв'язані з якимись зобов'язаннями супроти університету, чи його Східньо-Европейського Центру. Іншими словами, у цій програмі Іллинойський університет не лише даром пропонує вище наведені вигоди, але й фінансово допомагає тим, що бажають працювати над своїми темами з проблематики Сходу Европи. Для тих, що працюватимуть в ділянці українознавства університет віддає до повного вживання свою відому колекцію україніки, яка досягає своїм числом вже біля 25.000 томів і є найбільшою університетською українською книгозбірнею по цей бік залізної заслони. Усі дослідники і студенти українознавства, що зацікавлені скористати з цієї унікальної студійної та дослідчої програми, повинні негайно звернутись за формами зголошення до Лябораторії на адресу:

Summer Research Laboratory,
Russian and East European Center,
University of Illinois,
1208 West California Str.,
Urbana, Illinois, 61801

Архиєпископ Доналд Коґен назначений головою Англіканської Церкви

Лондон. — У зв'язку з резигнацією з уваги на вік архиєпископа Кентенбері і голови Англіканської Церкви д-ра Артура Рамзея, королева Єлисавета II назначила на його місце архиєпископа Йорку д-ра Доналда Коґена, який від листопада ц.р. буде 101-им головою Англіканської Церкви. Д-р Д. Коґен належить до видатних англіканських теологів, відносно ліберальних поглядів. Архиєпископом Йорку він був назначений в 1961 році. В Англії і поза нею він відомий як противник расової нетерпимости, зокрема стосованої у Південній Африці політики апартеїду.

Народжений в 1909 році, студіював теологію в Кембриджу. Упродовж семи років викладав теологічні предмети у Вікліф коледж в Торонті, а по повороті до Англії був директором Лондонського теологічного коледжу. В 1944 р. він одержав науковий ступень доктора теології, а в 1956 р. був назначений єпископом Бредфорду. Не зважаючи на свої відносно ліберальні погляди, новопризначений голова Англіканської Церкви є рішучим противником „вільних обичаїв" і моральної вільности, вважаючи, що „країна потребує повернутись до системи цінностей, що їх встановив Христос".

ПРОТОКОЛ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

На фестивалі танків буде жюрі в складі: Валентина Переяславець, Рома Прийма і Роман Тарас, який є екзекутивним асистентом Баляншіні. Жюрі має в пляні дати 4 нагороди за:

1) найкраще виконання,
2) найкращий вигляд (презентація)
3) оригінальність
4) найкращі строї.

б) Бенкет відбудеться у четвер о год. 7-ій веч., ціна 15.00 дол. від особи. На бенкет запрошено віцепрезидента Джералда Форда, але з огляду на те, що в тому самому часі він виступатиме в Ню Йорку, він не зможе взяти участи в бенкеті — є можливість, що може під час дня він відвідає Конвенцію. Також запрошено голову республіканської партії Дж. Буша, колишнього амбасадора до Об'єднаних Націй, а якщо він відмовиться то запросити сенатора Ската. Вже зголосив свою участь в бенкеті посадник Філядельфії Ріццо разом із своєю дружиною. В дальшому схвалено запросити на бенкет церковних Владик, губернатора стейту, сенаторів, конгресменів з околиці, голови українських братських організацій та ін.

в) В середу відбудуться дві автобусові прогулянки — одна з метою оглянути цікаві місця Філядельфії, друга до Джерзі Сити оглянути новий будинок УНСоюзу. Делегати виберуть самі, в котрій прогулянці візьмуть участь.

В мистецькій програмі бенкету візьмуть участь: хор „Прометей", молода балерина Наталка Лазірко й Іван Керницький відчитає свій фейлетон, присвячений 80-річчю УНСоюзу.

Схвалено, що засідання Головного Уряду УНС відбудеться в неділю, 19-го травня о год. 8-ій вечора в приміщенні Марріот готелі.

5. Звіти членів Екзекутиви і 4. Різне

З огляду на пізну пору усі члени Екзекутиви погодилися, щоб не було звітування тільки схвалено вислухати звіт головної касирки Уляни Дячук для затвердження зроблених інвестицій.

Пані Уляна Дячук дала звіт з інвестицій, які зроблено за час від грудня 1973 р. по 12-го квітня 1974 р. і подала, кому уділено гіпотечні позички.

BONDS PURCHASED:

50M — 8 3/8% Manitoba Hydro-Electric Board Bds. Dec. 17, 1998 $49,000.00 Net Yield — 8,5704%

BONDS CALLED AND MATURED:

27M — 3 3/8% Florida Pover Corp. due 1. 1. 74 — $27,000.00
75M — 3 ½% Florida Power & Light Co. due 1. 1. 1974 — $75,000.00
3M — 3 ¼% New Jersey Highway Autority due 1. 1. 8? — $3,060.00
25M — 3 ¾% Houston Independent School District due 1. 10. 74 — $ 25,000.000
1M — Vermont Yankee Nuclear Power Corp. due 10. 1. 98 9 5/8% — 1,016.70

MORTGAGES GRANTED:

$21,000.00 — 66 Van Reipen Avenue, Jersey City, N. J.
$20,000.00 — 430 Morningside Avenue, Fairview, N. J.

Звіт головної касирки прийнято одноголосно.

Сенатор П. Юзик порушив справу своєї книжки, яку видав УНСоюз. Видавництво „Гомін України" задержало 1,000 примірників, бо ще не вирівняно їм коштів її друку. Сенатор уважає, що УНСоюз замало цю книжку пропагує. Зазначено, що цю книжку можна буде продавати під час Конвенції.

Друга справа, яку порушив сен. П. Юзик, це збереження посту і титулу заступника головного педсідника УНС на Канаду, у зв'язку з вимогами нового права стейту Ню Йорк. На пропозицію, щоб дотеперішній титул заступника замінити на титул Директора Канадських Справ, він не годиться, як також на це не годиться багато членів УНС з Канади. Пропонує, щоб УНСоюз заінкорпорувати в Канаді як автономну організацію із своєю Екзекутивою, власною канцелярією і своїми фондами, подібно як це зробили Братські Лютеранські Організації.

Над видвигненою справою вив'язалася оживлена дискусія, в якій забирали голос пп.: гол. предсідник И. Лисогір, який відчитав листа в цій справі від адвоката Степана Яреми, В. Сохан, ред. А. Драган, який зауважив, що ідеєю піонерів УНС було об'єднання ідей, праці і інтересів українців обох країн, Я. Падох, який додав, що невелике число канадських членів господарсько цього не видержить, що підкреслила також Уляна Дячук. Проф. І. Телюк запропонував, щоб цю справу добре простудіювати ще перед Конвенцією і дати Конвенції певну пропозицію.

Після дискусії схвалено в разі потреби, створити після Конвенції Комісію, щоб прослідити цю справу.

Проф. І. Телюк запропонував, щоб з огляду на зріст дорожнечі піднести організаторам зворот коштів дороги за за проїхану милю — дотепер плачено їм 11 центів і дієти, яка виносить тепер 17.00 дол. за день.

На пропозицію проф. І. Телюка одноголосно схвалено підвищити оплату за милю на 14 центів, а денну дієту на 21.00 дол.

Головний предсідник И. Лисогір подав, що зголосилися деякі організації, які хотіли б скористати з приміщень УНСоюзу для їх імпрез, як наради, з'їзди і забави.

На пропозицію проф. І. Телюка одноголосно схвалено погодитися на відбуття цих імпрез у приміщеннях дому УНСоюзу. Це буде проба і після того вирішиться чи на будуче Екзекутива даватиме свою згоду на відбування подібних імпрез в приміщеннях дому УНС.

На пропозицію Я. Падоха одноголосно схвалено дати 75.00 дол. на покриття видатків, зв'язаних з прийняттям для молоді, яке плянує улаштувати 444-ий Відділ УНС в Саскатуні в цілі приєднання її для УНСоюзу.

Більшістю голосів — 5 до 2-ох, які здержалися, схвалено, також на пропозицію Я. Падоха, дати 60.00 дол. на оголошення УНС в місячному бюлетені, який виходить у Монтреалі, Квебек.

Проф. І. Телюк запропонував, щоб дати оголошення до „Вісника Дивізійників". Усі погодилися на це, якщо редакція „Вісника" звернеться до УНС з такою пропозицією.

Марія Душник запропонувала, щоб перевидати англійською мовою дитячу брошурку „Забезпеченевий плян для найменших союзян".

Прийшло запрошення від Української Народної Помочі на бенкет з нагоди їх Конвенції, що відбудеться 18-го травня 1974 р. у Торонті. Схвалено делегувати на бенкет сен. П. Юзика, а якщо він не зможе то В. Дідюка.

Головний предсідник порушив ще справу кореспонденції головного секретаря Я. Падоха з Василем Ліщинецьким, головою Округи Клівленду, і на тому наради закінчено. Головний предсідник закрив їх о год. 5.30 по полудні.

Ярослав Падох
головний секретар

ЗА ПОБУДОВУ УКРАЇНСЬКОЇ ДУХОВОЇ ДЕРЖАВИ В ДІЯСПОРІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

експансивно - агресивної політики супроти ближче і дальше від неї положених країн: вона її перейняла в спадку від царської Росії, яка постійно прагнула поширити межі своїх безпосередніх чи посередніх володінь. Якщо взяти окрім того до уваги, що нинішня совєтсько - російська імперія послуговується, як знаряддям своїх зовнішніх дій, інтернаціональним комунізмом й ідеєю всесвітньої пролетарської революції, то неухильно треба дійти до висновку, що зовнішня експансія й агресивність це не якісь часові, проминальні чи коньюнктуральні, але сталі познаки зовнішньої політики Москви. Ці познаки притаманні, зрештою, кожному тоталітарному режимові великих імперій.

Подруге, „розподілювачі" світу в Ялті не врахували того (і тут уже, певно, прорахувався найбільше Сталін), що уклад сил в світі може зчасом змінитися. Але так сталося: постала на наших очах „третя сила" червоний Китай, подає про себе знати Японія, Західня Европа — хоч усе ще борсається в „породових муках" — претендує також стати окремою силою - потугою. І, врешті, десь невидимо для світу (бо він, очевидно, не хоче дивитися і бачити) живе ще одна сила - потуга, а саме оті невигідні для політики співіснування Заходу полонені нації, які дають про себе знати не тільки згадуваним уже угорським повстанцям, але заворушеннями в Польщі, Східній Німеччині, подіями в Чехо - Словаччині, „сепаратною" політиполітикою Румунії, а також - і це треба підкреслити — невгаваючими визвольними рухами спротиву серед полонених націй СССР.

Що дала для Заходу політика „поділу на сфери впливу" і „рівноваги сил"? До цього часу вигравав лише агресивний російсько - совєтський імперіялізм. Перед, наприклад, угорською революцією 1956 р. впливи Москви не сягали ще так далеко, нуклеарний потенціял СССР не дорівнював потенціялові Америки. Сьогодні Москва „присутня" в басейні Середземного моря, простягає свої коріння до просторів Індійського океану, усадовилася на Кубі, робить клопіт Заходові в Африці і Південній Америці і — що, може найголовніше — загрожує безпеці західньоевропейських держав, у прагненні звести нанівець НАТО або перешкодити народженню об'єднаної західньої Европи.

І не зважаючи на всі докази того, що московська політика „мирного співіснування" явно нещира, що під час буцім то припинення „холодної війни" Москва таки веде (чужими руками, але своєю зброєю) самі справжні „гарячі війни", — не зважаючи на це Захід триває при своїй політиці співіснування. Може тому, що він має також докази, що СССР завжди йде назад, коли бачить, що він перетягнув струни. Приклади: Куба, Близький Схід, В'єтнам, червоний Китай, на кордонах якого стоїть величезна совєтська армія, яка, проте, не зважується на „превентивний" удар, західня Европа, де Москва намагається здобувати терен пактуваннями й лише укритими диверсійними акціями, а не відвертими погрозами.

Проте, агресивна політика Москви західнього світу продовжується. Ще кілька енергетичних криз або якихось інших витівок московської політики, і Захід буде змушений переконатися в безрезультатності політики „коекзистенції", чому не перешкодять, правдоподібно, і геніяльні дипломатичні здібності міністра Кіссінджера. Чи це означає, що тоді прийде до війни? І то з ужиттям нуклеарної зброї?

Я вже віддавна при різних нагодах висловлював думку, що нуклеарної війни по всій правдоподібності ніколи не буде: нуклеарна зброя існує лише для „відстрашування" противника і для блефування себе взаємно (шкода, що на неї ідуть такі величезні матеріяльні засоби). Таку ж думку висловили нещодавно — якщо не помиляюся — з українського боку проф. І. Вовчук і від росіян ніхто інший, як Солженіцин.

Але якщо Захід відступить (примушений до цього агресивними діями Москви) від традиційної політики „співіснування", наближення, безплідних переговорів і т.і., то це також не конче означає, що вибухне війна без нуклеарної зброї. Москва і такої війни старатиметься уникнути з уваги на свою зовнішню, а насамперед внутрішню слабість. Захід повинен би тільки більше звернути уваги на свої оборонні спроможності в ділянці т.зв. конвенціональної зброї, протидіяти „мирному" проникванню комунізму у його совєтському виданні до країн некомуністичного світу і — насамперед — не робити нічого того, що шляхом господарсько - політичного наближення з СССР сприяє його зміцненню і збільшує його сили для зовнішньої агресії і для здушування визвольних рухів спротиву в межах т. зв. комуністичного бльоку. Це не означає, що війна (без нуклеарної зброї) взагалі є виключена. І ми таку можливість мусимо враховувати в плянуванні нашої визвольної політики. Це підтверджує тільки стародавнє: „хочеш уникнути війни — готуйся до війни", а не заколисуй себе надіями на зміну чи лібералізацію режиму в тоталітарній совєтсько - російській імперії чи на зручність у пактуванні яких би то не було дипломатичних „вундеркіндів".

Для нас, українців, можна поробити з вище заподаного деякі висновки, а саме: нинішня політика співіснування, що її застосовує Захід супроти СССР, ще не є останнім, невзрушимим словом. Можуть ще бути й різні зміни, і різні несподіванки. Коли ж взяти поставу червоного Китаю та інших наростаючих у світі сил, то не трудно прийти до висновку, що в міжнародній політичній ситуації немає і ще довго не буде ніякої стабільности, якою нас лякають деякі „всезнаючі" політичні діячі. І тому ми мусимо провадити далі нашу визвольну політику, виходячи зі самостійницько - державницьких позицій боротьби і не беручи для себе за приклад політики коекзистенції Заходу супроти СССР. Бо Захід, провадячи ту чи іншу політику, все ж обороняє (або вважає, що обороняє) свої власні інтереси і захищає існування своїх суверенних держав. Для нас же всяке „співіснування" з режимом, який послідовно перепроваджує політику горезвісного „злиття націй", означає національне самогубство.

Отже треба далі вказувати перед обличчям світу на незмінність російсько - совєтського імперіялізму і треба намагатися приєднувати приятелів серед суспільств народів Заходу для справи відновлення самостійности української держави та самостійних держав інших поневолених Москвою народів.

ЗАВЕРШЕНО ПІДГОТОВУ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

інського народного мистецтва.

Перша велика конвенційна імпреза — Ювілейний Фестиваль у неділю, 19-го травня о год. 2-ій по пол. яким проводитиме як майстер церемонії Володимир Бакад з Ню Йорку, знаходить велике зацікавлення як серед старшого громадянства так і головно серед молоді, бо ж в ньому виступить відома із свого недавнього концертового турне по ЗСА і Канаді кол. солістка Київської Опери Ганна Колесник із акомпаньянтором Володимиром Ратушним, які покинули Україну, вибираючи волю, а також сім найкращих танцювальних ансамблів З'єднаних Стейтів Америки і Канади, які будуть змагатися за нагороди і вирізнення. Цей Фестиваль — це чи не одинока нагода спонзорована Українським Народним Союзом побачити ці наші високоякісні мистецькі ансамблі в одному дні у Філядельфії в дні 19-го травня 1974 року.

Дуже атрактивно заповідається також забава по Фестивалі, яка відбудеться в неділю, 19-го травня, від 8-12-ої год. ночі в елеґантній залі Маріот Мотор Готелю до звуків оркестри Юліяна Сухара під аранжерством і до співу соліста чоловічого хору „Прометей" баритона Володимира Карпинича (за помилку в друкованих оголошеннях, що аранжером забави буде співак Богдан Чаплинський, просимо вибачення). Ця забава у престижевій залі готелю та в культурній атмосфері — це дуже добра (а при тому й не дорога — вступ для молоді всього один доляр) нагода нашій молоді з Філядельфії, Ню Йорку й околиць познайомитись ближче з молоддю з усіх других міст ЗСА і Канади, яка приїде разом з танцювальними ансамблями і візьме участь у забаві.

Кульмінаційною Конвенційною імпрезою буде Ювілейний Бенкет з нагоди 80-річчя УНС у четвер, 23-го травня, який попередить коктейл о 6-ій год. вечора, а сам бенкет почнеться точно о 7-ій год. у великій балевій залі Маріот Готелю. У ньому візьмуть участь окрім усіх делеґатів Конвенції також провідні діячі американського політичного світу, передставники Українських Церков, інших Українських Братських Союзів та центральних і крайових організацій й установ. У мистецькій програмі Бенкету виступлять філядельфійські „Соловейки", чоловічий хор „Прометей" під дириґентурою Михайла Длябоги, солістка Балетної Школи Роми Прийми-Богачевської Наталка Лазірко та відомий фейлетоніст Іван Ікер-Керницький.

З уваги на те, що заряд готелю вимагає подання точного числа учасників бенкетової вечері уже до неділі, 19-го травня, Конвенційний Комітет просить усіх гостей, що не є делеґатами Конвенції, а бажають взяти участь у Ювілейному Конвенційному Бенкеті, щоби негайно зголосили свою участь у бенкеті враз із оплатою 15 дол. від особи на адресу канцелярії Конвенційного Комітету при 5004 Норт Олд Йорк Ровд, Філядельфія, Па., 19141, тель.: (215) 457-5471 не пізніше як до суботи, 18-го травня.

До прогулянкових тур у середу 23-го травня, одної для звидження історичних місць та українських установ Філядельфії, а другої до Джерзі Ситі для оглядин нових приміщень Головної Канцелярії УНС в Українській Будівлі — хмаросягу УНС, зголосилося дотепер достатнє число учасників на сім автобусів. Учасники прогулянок мусять покрити кошти транспорту негайно перед початком прогулянки.

Конвенційний Комітет у Філядельфії виконав не лише велику технічну працю у підготові цих імпрез, але також провів широку інформаційну рекляму їх частими оголошеннями у „Свободі" й іншій українській пресі, радіогодинах, друкованими летючками, тощо, то й вірить, що цим дав змогу українській громаді скористати з цих культурних імпрез, які будуть відбуватися в часі 28-ої Конвенції УНС у Філядельфії.

Олександер Луцький

ТРАВЕНЬ — МІСЯЦЬ БОРОТЬБИ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

вищений лише на 140/95, його вік вкоротиться на 6 років, при тискові 150/100 він житиме на 8 років менше, при 160/110 на 12 років менше. Це, звичайно, коли його гіпертонію не будуть лікувати. У жінок замість передбачених 82 років, при такому тискові життя, вкорочується на 9 років. Ще гірше стоїть справа про дошому підвищенні тиску, зокрема при відсутності лікування.

Про тиск крови ми писали у нашому „Довіднику", але можна пригадати, що його встановлюють відчитуванням максимального і мінімального тиску, з ідеальним є тиск 120/80. Проте, відхилення завжди передбачуються і вони дещо ростуть із віком. Проте загально вважається, що кожен тиск у дорослої людини, який переходить 140 максимального і 90 мінімального — це вже підвищений тиск. Серйозність гіпертонії розцінюється уже по цьому як високо йде тиск, із віку людини, загального стану здоров'я, ваги тіла, історії недуг серця у родині, роду праці і т. д. Це вже індивідуальна справа, яку може розцінити лише лікар даної людини.

Тож, вслід за веденою кампанією проти гіпертонії, напрошується запит — коли ви перевіряли свій тиск крови, а коли він був підвищеним, то чи ви лікуєте його згідно з порадою вашого лікаря?

Артур Бернс відвідав Україну

Київ. — Як повідомив РАТАУ, тут побував 5 травня голова Ради керуючих федеральною резервною системою ЗСА Артур Бернс разом з іншими членами американської делеґації. А. Бернса приймав голова Ради міністрів УССР О.П. Ляшко. А. Бернс знайомився з економічним розвитком Української ССР. Американську делеґацію супроводив голова правління Банку СССР Ю.О. Балагуров. На зустрічі були присутні також керуючий справами Ради міністрів УССР К.П. Бойко та керуючий Українським республіканським відділом Державного банку СССР Г. Г. Павленко.

ТАРЗАН, Ч. 7118. Комішенер Крисп розказує про школу

HOW DO YOU SOLVE THE PROBLEM OF SCHOOL FOR YOUR CHILDREN, PETER!
FORTUNATELY THE WASIRI PROVINCE HAS A GOOD SCHOOL, ABOUT 50 MILES AWAY...
THIS WAS A DREAM COME TRUE, TARZAN — NOT ONLY FOR MY CHILDREN — BUT FOR THE YOUNG OF THE VARIOUS TRIBES THAT BORDER THIS VAST NATIONAL PARK...
BY EDUCATING THEM — WE FEEL WE CAN ALSO REACH THE ELDER NATIVES... AND TRY TO CONVINCE THEM OF THE PLAUSIBILITY OF PRESERVING GAME LIFE!

Як ти розв'язав проблему школи для твоїх дітей, Петре?

На щастя, провінція Васірі має добру школу — коло 50 миль відсіля...

Це неначе сповнення мрії — не тільки для моїх дітей — а також для молоді тих племен, що проживають довкруги цього державного заповідника...

Даючи їм освіту, ми відчуваємо, що маємо вплив також на старших тубільців і стараємось переконати їх в конечності збереження тварин!